

ING. RANASZTER ROBERT

URUNK

BUDAPEST

Diszter 2. I. sz.

Taxa postala
plátó in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. P.

10. Telefon: 8-61. Előfizetési
Havonta 110, negyedé-
vre 600, egészévre 1200
földre: Havonta 2, ne-
félre 12, egészévre 20
detések díjazás szerint.
KELET a transilvaniai
zsídóság egyetlen politikai
ja. Cikkeink utánnomását
forrás megjelölésével engedju

1 LEUPOSTA

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bármentő
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Kedd, 1937. április 20.

5697. EV.
IJAR 9.

XX. ÉVF.
90. SZAM

Franciaország nem fél a duna- vidéki statusquo felborulásától

Delbos hatalmas külpolitikai expozéja a reváns-vágyról, Franciaország viszonyáról
Lengyelországhoz, Szovjet-Oroszországhoz és a kisantánhoz

„A francia-angol barátság megerősödve került ki a spanyol viszályal
kapcsolatos megpróbáltatásokból”

Párizs, április 19. A fölöttébb zavaros
külpolitikai helyzetben, az európai álla-
mok hatalmi átcsoportosulásáról szóló hí-
rek közepette, kétségteelül nagy jelentő-
séget kell tulajdonítani Delbos francia
külgyminiszter tegnapi Carcassonban, a ra-
dikális ifjúság kongresszusán tartott be-
szédének. Delbos csak röviden foglalkozott
a francia belpolitikai helyzettel és beszé-
dének legnagyobb részében a jelenlegi eu-
rópai külpolitikai helyzetet boncolgatta.
Ez a beszéd — ha nem is teljes egészében,
— mégis alkalmas arra, hogy eloszlassa
azokat a főleg a jobboldali sajtóban felve-
tődött hírek autentikusságát, amelyek szent

*Mussolini szerződést akar felajánlani
a római jegyzőkönyvet aláíró államok
és Németország között, melynek elle-
nében támogatást ígérme Berlinnek a
gyarmatkérdésben és közvetítést a
Vatikán és a nemzeti szocialista kor-
mány között.*

Minket, román állampolgárokat annál is
inkább közelről érint Delbos beszéde mert
Sotajadinovics jugoszláv és Schuschnigg

„A francia nép elvet minden parancsuralmat”

Delbos külgyminiszter Carcassonban,
a Mitter, volt miniszterelnök elnökletével
tartott kongresszuson először a francia
belpolitikai helyzetet ismertette. Hangoz-
tatta, hogy a radikális szocialista párt
a francia nép individualista szellemének
és a társadalmi egyensúly megtartására
irányuló vágyainak képviselője és kifeje-
zője.

*A francia nép elvet minden parancs-
uralmat,*

Jöjjön az akár jobb, akár baloldaltól. A
radikális szocialista párt éppen ezért teljes
erőből támogatja Lon Blum kormányát.

*A népek együttműködésére
alapozott béke*

A belpolitikai helyzet ismertetése után
a külpolitikai helyzetet ismertette Delbos,
hangoztatva, hogy a francia népet a béke
szelleme hatja át, de nem a bajonettek
alapozott béke, hanem a szilárd, a népek
termékeny együttműködésére, az egymás
függetlenségének és szabadságának köl-
csönös tiszteletére alapozott béke szelle-
me.

— Am a francia népnek eme magasztos
békevágyával szemben — mondotta Del-
bos —

*a legyőzött népeknél a reváns-vágy
kifejlődését látjuk, amelyet a győzők
hibái is elősegítenek.*

A győztes államok legfőbb hibája az, hogy
míg elvben a legyőzött államok számos kö-
vetelését elutasítják, addig a gyakorlatban
annál több engedményt tesznek. A Népszö-
vetség szelleme sohasem szenvedett csor-
bát és a szerződések legutóbbi megszegésé-
ért nem a Népszövetséget, hanem az em-
bereket terheli a felelősség.

*Vajjon mi lett volna Európából a
Népszövetség nélkül?*

osztrák miniszterelnökök római utjával
kapcsolatban a jobboldali világsajtóban az
a hír is felvetődött, hogy Beck lengyel kül-
ügyminiszter, aki szintén Rómába készül,
Lengyelországot is bele akarja kapcsolni
az említett paktumba. Egyes verziók sze-
rint Beck

*Románia és Olaszország között is kö-
vetítést vállalt egy — az olasz-jugosz-
láv szerződés mintájára elkészítettő
— román-olasz szerződés létrehozata-
lára.*

Különös jelentőségűvé teszik ezen felül
Delbos külpolitikai expozéját azok a közel-
jövőben megtörténő diplomáciai látogató-
sok is, melyeknek első fejezete Eden brüssz-
szi látogatása lesz és amelyet Van Zee-
land washingtoni látogatása fog követni.
Viktor Emánuel olasz király és Miklas
osztrák köztársasági elnök küszöbön álló
magyarországi látogatásai is a megélen-
kült külpolitikai élet jelei, amelyeknek po-
litikai jelentőségét külön aláhangsúlyozza
az a körülmény is, hogy úgy Victor Emá-
nuelt, mint az osztrák köztársasági elnököt
az illető államok külügyi vezetői is elkísé-
rik budapesti utjukra.

Franciaországnak csak saját magában és
barátaiban lehet bízni a béke és biztonság
megvédése terén. Franciaország ellenségei
Franciaország gyengeségének tekintik azt,
hogy államférfiai gondja arra irányul:
egyetlen részt se hagyjanak nyitva, ame-
lyen keresztül a háboru furijája befurakod-
hatna. Eppen ezért Franciaország nem
helyeselheti azokat a törekvéseket, ame-
lyek a spanyol belügyekbe való beavatko-
zásra irányulnak. Ha Franciaország Angliá-
val karöltve nem tenne meg mindent a
benemavatkozási egyezmény betartása ér-
dekében, a spanyol polgárháboru általános
jellegű háboruvá fajulna el.

*A francia-angol barátság azonban
megerősödve került ki a spanyol vi-
szályal kapcsolatos megpróbáltatá-
sokból.*

A három nagy nyugati demokrácia: Ang-
lia, Franciaország és az Egyesült Államok
nyitott szemű Minervához hasonlóan ör-
kődnek a benemavatkozás érdekében.

*Franciaország viszonya Lengyel-
országhoz, Szovjetországhoz és
a kisantánhoz*

Delbos ezután Franciaország szövetségé-
vel, illetőleg szövetségeseivel foglalkozott.
Beszélte azokról a szerződésekről, amelyek
Franciaországot Lengyelországhoz, Szov-
jetországhoz és a kisantánhoz kötik.

*Egyesek azt képzelik, — mondotta
emelt hangon Delbos — hogy külön-
böző új hatalmi alakulatok jöhetnek
szóba. Megnyugtathatjuk az aggodal-
maskodókat, hogy Franciaország be-
folyását nem olyan könnyű meggyen-
gíteni ama államok irányában, ame-
lyekkel szövetségi viszonyban van. Ha
egyek azt hiszik hogy a dunavidéki*

statusquot felboríthatják, nyugodtan
kijelenthetjük, hogy ettől a felboru-
lástól nem félünk, az a felfordulás
nem is fog bekövetkezni. Franciaor-
szág biztonsága és szerepe az európai
politika irányításában egyáltalában
nem csökkent.

Az igazi veszély a Franciaországgal és
szövetségeseivel szemben álló ellentétes
csoportok kialakulása jelenti. Azonban
meggyőződésünk, hogy a felfogásbeli kü-
lönbségeket még akkor is el lehet simítani
nemzetközi kapcsolatokban, ha ellenfeleink
cselekedeteit bizonyos metódusbeli eltéré-
sek is kísérik. A megegyezést azonban
csakis egy, a Népszövetség keretében lét-
rejött általános európai egyezmény keret-
ében tartjuk lehetőnek és teljes egészében
elvetjük a kétoldali paktumok kísérlését.

*A fegyverkezés és a gazdasági
autarchia veszélye*

A másik két nagy veszély, mely az eu-
rópai békét fenyegeti: az általános fegyver-
kezés és a gazdasági autarchia. Annakidején
Franciaország volt az, mely a leszerelési
értekezlet összehívását kezdeményezte és a
fegyverkezések nyilvánosságát, valamint el-
lenőrzését követelte.

*A közeljövőben újra összehívandó le-
szerelési konferencia alkalmat fog szol-
gáltatni arra, hogy a népek bizonyíté-
kot szolgáltatassanak békeakaratakról.*

Ami az autarkiót illeti, — ezt olyan jelen-
ségnek tartjuk, amely lassanként saját belső
kényszerítő erőt folytán fog összeomlani.
Mi is osztjuk dr. Schacht szavainak igaz-
ságát, amikor azt mondotta, hogy a népek
közötti gazdasági megegyezést előbb egy ál-
talanos politikai kiegyezésnek kell megelőz-
nie. A magunk részéről ehhez csak azt a
felfogásunkat kapcsoljuk, hogy a katonai
és gazdasági leszerelést a szellemi és lelki
leszerelésnek kell megelőznie.

*A látványosság politikája he-
lyett — békeakarati!*

Beszéde végén Delbos kijelentette, hogy a
francia külpolitika irányvonala egyszerűek.
Arra irányulnak, hogy fenntartsák az
egyezményeket, megerősítsék a baráti kap-
csolatokat, ezeket kiszélesítsék, megvédjék
a békét és az általános európai feszültséget
enyhítsék.

*Franciaország ezekre a szerény törek-
vésekre koncentrálja politikai erőt,
amelyeket a béke érdekében sokkal fon-
tosabbnak tart, mint ama politikai
látványosságokat, amelyek csak azok
számára tetszetősek, akik háboru és
a háboru megnyerésére spekulálnak.*

Mi feltétlenül el akarjuk háritani a háborut,
de mert a béke megvédése egyelőre tulsá-
gosan, csaknem eszményien nehéznek lát-
szik, Franciaországnak úgy anyagi, mint
erkölcsi tekintetben jól fel kell fegyver-
keznie.

*Ennek érdekében Franciaország fiai
számára meg kell teremteni a nagyobb
jóitétet, az emberibb, igazabb létfelté-
leteket,*

mert csak ennek megteremtésével érhetjük
el, hogy fiai jobban szeressék hazájukat,
mint a diktatúrák országainak alattvalói.

VILAG TÜKRE

Száz évvel ezelőtt Angliában...

*Száz évvel ezelőtt az angol
parlament egyik tagja törvény-
javaslatot terjesztett az alsóház
elő, amelyben követelte a zsidók
passzív választó-jogát, hogy zsidó
képviselő is tagja lehessen a tör-
vényhozásnak. A javaslat szembe
délyes vitára adott alkalmat, mey
ben Maculay, a nagynevű angol
történész a zsidók mellett foglalt
állást. „A zsidók” címen terjedel-
mes röpiratot adott ki,
amely megérdemli, hogy néhány
részletet közöljünk belőle:*

Hogy a katolikusok és a zsidók kizárá-
sát olyan sokáig érvényesíthették, onnan
származik, hogy az emberek nem gondol-
ják meg, voltaképpen mi is a célja a kor-
mánynak. Hallunk protestáns kormányok-
ról és keresztény kormányokról. Szavak,
amelyeknek éppen olyan jelentőségük van,
mint a protestáns konyhaművészetnek,
vagy a protestáns lovagló művészetnek.
A kormányzatnak az az igazi célja, hogy
ügyeljen a békére, az a célja, hogy peres-
kedéseinket békebírói uton intézzük, nem
pedig verekedéssel. Célja a kormányzat,
hogy kényszerítsen bennünket arra, hogy
munkatevéssel támogassuk ki szükségletein-
ket és ne raboljunk. Ez az egyetlen célja
annak a gépezetnek, amely a kormány ren-
delkezésére áll; bölcs kormányok mindig is
az említett célokat tűzték maguk elé. Ha
a népek van olyan osztálya, amelyet a va-
gyon biztonsága és a rend fenntartása nem
érdekel, akkor ennek az osztálynak nem
lehet részt adni a hatalomból, amelynek
célja a tulajdon biztonsága és a rend fenntar-
tása. Hogy valaki kevésbé alkalmas a
hatalmat átvenni azért, mert hosszú sza-
kállt visel, mert nem eszik sonkát, mert
péntek este a zsinagógába megy, nem pe-
dig vasárnap a katedrálisba, azt sehogyse
tudjuk megérteni.

A kereszténység és zsidóság közötti kü-
lömbösnégnek sok köze van ahhoz, hogy ki
alkalmas a püspöki és ki a rabbinatusi ál-
lásra. Ennek azonban semmi köze ahhoz a
képtelenséghez, hogy ki lehessen városi ta-
nácsos, törvényhozó, vagy pénzügyminisz-
ter. Epp oly kevésbé, mint ahogy nincs kö-
ze ahhoz, hogy ki lehessen cipőfoltoszó. Sen-
kise gondolt arra, hogy valaha kényszerít-
se a cipőfoltoszókat arra, hogy nyilat-
kozzanak az igaz keresztény hitről. Bárki
is szívesebben javíttatja cipőjét egy eretnek
cipőfoltoszonál, mint olyan emberről, aki
aláírja mind a 39 hitelt, de soha nem
volt ár a kezében. Az emberek nem azért
cselekszenek így, mintha közömbösek len-
nének a vallással szemben, hanem mert
nem látják be, hogy a vallásnak mi köze
van a cipők javításához. A vallásnak épp
oly kevés köze van a cipőjavításhoz, mint
az állami költségvetéshez és a katonai ja-
vaslathoz. Az utóbbi husz esztendőben szá-
mos határozott példát láttunk arra, hogy
valaki jó keresztény és egyuttal a kincs-
tárnak egészen rossz kancellárja!

De borzasztó dolog lenne, mondják az
üldözők, hogy zsidó ember adjon kereszt-
tény közületnek törvényeket. Ez kézzelfog-
hatóan csavaros okoskodás. A javaslat
nem arról szól, hogy a zsidók adjanak egy
keresztény közösségnek törvényeket, ha-
nem arról, hogy egy keresztényekből és
zsidókból összeállított közösség számára
adjon törvényeket. Ezer probléma közül
999-ben akár a rendőrség, akár a pénzügy,
akár a polgári, vagy büntetőjogban, akár
a külpolitikában a zsidónak, mint zsidónak

RILIS 18.

szül
dolgozik,
tözköd-
és ugyan-
són?

re cég

5,

sta palota)

munkár-
rnél

ma fogadja
visszavonult,
zerü vezérét,
a béke meg
nagyobb or-
a német ál-
asági kezdé-
l és francia
ad belga mi-
zi kezdemé-
t Államok
emreg tár-
anddal is.

ulát

Kaleh,
ö)

étkezés és

Piața Uni-

osság Rt.)
efon: 7-59.
os feltéte-
lfogad je-

esz-

son, április
le Mihály
ju strájer-
öke Sidoro-
oka volt. A
ből vizsgá-
ájer-mozga-
3. egészszé-
ás és pasz-
kaskölyök),
nkeresés, 8.
10. román
jelek. Az
ály nagy-
zatot cso-

lőszekrények
ald
on: 7-41.

„Tisztára úgy fest, mint az angol választások...”

Színfoltok a pénteki bucaresti községi választásokról

Bucuresti, április 19. Amikor Sir Cummings, a londoni „News Chronicle” igazgatója, aki néhány nap óta Bucarestben tartózkodik, újságírói kíváncsiságból meglátogatta pénteken az egyik szavazóhelyiséget, így kiáltott föl:

— Olyan sok rosszat hallottam az önk választási rendszeréről... hiszen ez tisztára úgy fest, mint az angol választások.

Valóban, ezúttal nem került sor a „bátársok” közbelépésére, sehol sem folyt vér és „Obor” és „Tei” negyedekben megtört a régi tradíció, egyetlen egyszer sem hívták ki a mentőket.

Már a kora reggeli órákban megkezdődött a szavazás. A szavazóhelyiségek felé vezető utcákon a járdákat mésszel és krétával irt választási jelek és jelszavak tarkították. A telefon és villanypóznák plakátokkal vannak teliragasztva, a házak falairól, a kerítések-ről Dobrescu, Donescu, Lupu, Vaida, Bratianu György és a többi polgármesterjelöltek néznek a járókelőkre, a telefondrótokról plakátok lógnak le.

A „kék” negyedben, a Carol-parkot övező falra szurokkal nyomták rá a liberális párt jelvényét, az álló vonalat. Valamelyik ellenfél az álló vonal fejeire ugyancsak szurokkal halálfejet rajzolt.

A Dobrescu megkoszorúzott feje fölé egyetlen szavas plakátot ragasztottak, amelyen ez a szó állott: „dezertor” (szökevény). Valószínűleg a nemzeti parasztpárt műve.

Dobrescuban van betyárbecsület és nem polemizál volt pártjával, inkább Donescunak igyekszik elszedegetni a híveit. Nem volt rossz ötlet olyan plakátokkal elborítani a város falait, amelyeken nem volt más szöveg, mint fölül két név: Dobrescu és Donescu, a nevek alatt pedig hosszú árjegyzék, amelyből kiderül, hogy a kenyér ára Dobrescu alatt 5, Donescu alatt 12 lej. A hal ára Dobrescu alatt 25, Donescu alatt 150, a húsé 18—30, a tej, a gyapot stb. árai az egyik polgármestertől a másikig 3—400 százalékkal emelkedtek. Donescu a hibás...

A végén derült ki, hogy a választók nagy része nem hitte el a dolgot Dobrescunak.

A választót legalább is a bucaresti választót nem tulságosan befolyásolja sem a plakátdarab, sem a propagandisták serege. A fővárosi polgár már hazulról határozta el magában, hogy „kire bizza a sorsát.”

A szavazóhelyiségek előtt fősorakozó kortesek, akiknek valamikor olyan nagy szerepük volt a választók leterrorizálásában, most békésen, egymásközött tréfálkozva, politizálgatva teljesítik napidíjas hivatásukat. Néha-néha, legtöbbször teherautón, 25—30 párttagból álló vezérkar élén megjelennek a főjelöltek. Ilyenkor aztán a kortesek is megmutatják, hogy a posztjukon vannak... Eljen Matak ur! hurrá!

Vagy éjjen Rigó, a Verde szemefénye! Szegény Rigó, neki nagyon rosszul sikerült a választás.

Ott voltunk a Verde, Stirbei-vodai szekciójánál, amikor Rigó magával hozta egy teherautón a hivatás szavazni. Zöld vadász-kabátjában izzadva futkosott ide-oda, mint egy tipikus külvárosi lektor. Szegény, rongyos külvárosi alakokat a kabátjuknál fogva hurcolta be a szavazó-helyiségekbe, aztán kijött s a következőt vitte, s miután 8 ember után újra kijött és szénézett, szomorúan konstata: — Eh nincs több.

Este kíváncsiságból megnéztük az eredményeket a Verde—Stirbei-Voda szekción Rigónak 8 szavazata volt.

A Zöld negyedben egyébként nagy az izgalom. Senki sem tudja, még körülbelül sem, mi fog kijönni az urnákból, — mert a „választási szakértők” — ilyenek is vannak — előre is tudják a körülbelülleges eredményeket.

A delegátusoknak többek között az a dolga, hogy számolgatják s jegyezgetik, összesen hányan szavaztak s közülük hány esik mindegyikük pártjára.

A végén kiderül, hogy mind elszámították magukat. Mindegyik tulságosan optimista volt.

A Grivita negyedben nagy feltűnést kelt amikor Lupu „inspekciós” látogatásakor a kortesek emelt ököllel kiáltják: — Eljen Lupu! Le a fasizmussal!

A cuzisták morognak, de nem történik semmi különös.

A „fekete” negyedben a hangulat nagyon izgatott.

Itt vannak a zsidónegyedek. Kereskedők, iparosok, alkalmazottak várnak hosszú so-

rokban, hogy rájuk kerüljön a sor. A szavazó-helyiség bejáratánál villog az őrtálló katonaszuronya... de nem kerül sor a közbelépésre. Az emberek olyan békések ma, senki sem beszél, senki sem agítál, senki sem tolatkzik...

Pedig a harc kemény és elszánt. De az emberek tudják, hogy mit akarnak. Most már nem kortesfogásokról, nem személyi szimpátiákról s nem apró érdekekről van szó. Élet és halál harc folyik. A jobb- és a baloldali szembe némán... Generációk sorsa van kockán. Ebbe a harcba nem szólhat bele a külvárosi napidíjas kortes.

Az egyik „zöld” kerületi szekció előtt Radaceanu volt szociáldemokrata képviselő áll a sorba. Megismeri az uccán áldogálók között egyik ismerőst.

— Ön szavazott már? — kérdi halkan.
— Hát akkor jöjjön most...
— Nincs szavazócédulám.
— Miért nem vette ki?
— Elhanyagoltam.

Radaceanu lehajtja a fejét és a következőket mondja:

— Így van ez az egész vonalon. Az emberek folyton panaszkodnak, hogy így meg amúgy a demokrata vezetők semmit sem csinálnak, tehetetlenek stb, hogy a jobboldal előretör, hogy így, meg amúgy és közben ezek és ezek nem váltják ki csupán kényelmi szempontok miatt a szavazó céduláikat s nem szavaznak. Ezt a minimális kötelességet sem teljesítik... Legyen nyugodt, a jobboldaliak, a cuzisták és a vaidisták mind szavaznak, egyetlen szavazatuk sem vész el, fegyelmessétek. Ha a baloldalon mindenki teljesíteni ezt az elemi kötelességet, egész másképpen nézne ki a helyzet.

A „fekete” szektor Vunari-i helyisége előtt hosszasan időztünk és figyeltük az embereket. A nők elég szép számban élnek jogalkakkal. A kortesek a mellükön lévő választási jelvényre mutatnak, a hölgyek mo-

Szeszélyes tavaszi időjárás?

most: **NIVEA CRÉMET**

dobozban és tubusban Lei 17.- - Lei 77.

solyognak s ígérnek, mindegyik kortesnek ígéretet tesznek.

Amikor az egyik választó eltűnik a szavazóhelyiség ajtaján, a kortesek közül valaki, a néhány száz várakozó fején keresztül, sokatmondóan kiáltja feléje:

— Mítica, aztán vigyázz, hogy mit csinálsz!

Általában nagyon kedélyes a hangulat. Fialat cuzistát vesznek körül a többi pártok kotesei. A cuzista rögtönzött szónoklatot tart: „Ha önök, öregek nem teljesítették kötelességüket, legalább mi, fiatalok teljesítsük. Mi cuzisták, a jövő generációkért küzdünk, mi megtisztítjuk ezt az országot a sok idegentől, akik tozódódnak a gazdagságban... a zsidók... és így tovább, amíg valaki közbeszól:

— Nekem van egy szegény zsidó cipész szomszédom, tíz gyermeke van, munkája nincs, az egész telet fűtetlen lakásban töltötték, éheznek annyit, mint mi itt együttvéve... és van egy másik zsidó ismerősöm, annál becsületesebb és jobb románt nem is láttam, amikor csak teheti, segít az emberen... mit akarnak folyton a zsidóktól, hisz azok is emberek...

Egy nemzeti parasztpárti szól közbe: — Goga csak zsidókkal csinál üzletet s barátkozik a zsidó bankárokkal. Egy másik közbeszólás: — Ha hatalomra jönnek, még rosszabbak lesznek, mint a többi pártok...

Megkérdeztük az egyik kortest, mi a véleménye, ki fogja a legtöbb szavazatot kapni? Az illető georgista volt. Nagyot nézett:

— Hát a kormány.
— Honnan tudja olyan határozottan?
— Mert mindig a kormány győz.
— Mert módjában áll manipulálni a szavazócédulákkal.
— De miért?
—?

— Ez úgy történik, hogy az örökös kormányoknak mindig rendelkezésre áll egy egy manőverezhető tömeg, többnyire uccaseprők s városi alkalmazottak. Most már az történik, hogy a választás előtti utolsó napon, amikor látni lehet, ki nem váltotta ki a szavazócéduláját, bizonyos közegek ezeket a szavazócédulákat kivesszik, a cédulán szereplő névre személyazonosságát állítanak ki, amelybe a szavazó uccaseprő fényképe kerül s az uccaseprő „szabályosan” le-szavaz.

— De hiszen a választás titkos és az uccaseprő arra szavazhat, akire akar. Senki sem tudja ellenőrizni...

— Dehogyan is nem. A manőverezett ember kap egy előre elkészített szavazócédulát, amelyben a kormánypárt jele van lepecsételve. Nos, amikor az ember megkapja a szavazó helyiségben a cédulát, bemegy vele a kabinba, beteszi a zsebébe, ahonnan előveszi az előre elkészített cédulát és azt teszi az urnába. A manőverezett embernek a tiszta cédulát be kell mutatnia utólag megfelelő helyen...

— Ja, vagy úgy?... most már értjük.

„Hisz ez tisztára úgy fest, mint az angol választások...”

(—del.)

Elejtették Palesztina kettéosztásának tervét?

Ujabb javaslatok a Palesztina-probléma megoldására. Lord Peel Leon Blumhoz utazik Párizsba

Jeruzsálem, április 19. A „Haboker” című héber napilap jelentése szerint, három minisztérium részvételével folynak Londonban a tárgyalások a palesztinai problémák megoldása ügyében. Nincs a gyarmattügyi hivatal vezetői, hanem a kül- és hadügyminisztérium képviselői is résztvesznek ezekben a tanácskozásokban, amelyeknek közép-pontjában a királyi bizottság vizsgálatának eredményei állanak.

A lap tudni véli, hogy Lord Peel, a királyi bizottság elnöke, beható tárgyalásokat folytatott Anthony Eden külügyminiszterrel és Lord Halifax külügyi államtitkárral. Horace Rumbold, a királyi bizottság alelnöke ugyanezkor Duff Cooper hadügyminiszterrel és Thomas Inskip miniszterrel tanácskozott a palesztinai kérdésekről.

A „Haboker” értesítése szerint levették a napirendről Palesztinának két államra, (mely közül az egyik zsidó dominium volna) való osztásának tervét; ezzel szemben a következő három tervet tárgyalta a

királyi bizottság a gyarmattügyi, külügyi és hadügyminisztériumokkal:

1. Palesztinának három kantonra való osztása, egy zsidó, egy arab és egy angol fenhatóság alatt álló semleges kantonra.

2. A zsidó bevándorlás és földvásárlás korlátozása öt évre.

3. Szerződés kötése Palesztina és Transzjordánia kormányai között, mely szerint lehetővé tennék a zsidók számára Transzjordánia bizonyos részeinek kolonizálását, azzal a feltétellel, hogy a zsidók bizonyos mennyiségű tőkét investálnak Transzjordánia fejlődésébe.

A lap szerint a királyi bizottság eddig még nem döntött egyik javaslat mellett sem. Mindenesetre a küszöbön álló döntés a Palesztina-kérdés megoldása ügyében.

Uj angol politika kezdetét jelenti a Kézeléletben.

Ennek tudható be a kül- és hadügyminiszté-

Grünwaldnál

behívesse meg

szíjgyári vállalkozókat

GRÜNWARD JAKAB

CALTA DECEBAL 23. TELEFON 747.

rium közreműködése a szóbanforgó tárgyalásokban.

Ugyancsak a „Haboker” jelenti, hogy Lord Peel, a királyi bizottság elnöke, a közeli napokban Párizsba utazik, ahol

Leon Blum miniszterelnökkel fog tanácskozásokat folytatni

azokban a kérdésekben, amelyek a Palesztina-probléma megoldásával állanak összefüggésben.

A Zsidó Távirati Iroda értesítése szerint

Sir Arthur Wauchop palesztinai fő-kormányzó is ellenzi a kantonizálás tervét és helytelenít minden olyan javaslatot, amely Palesztina kettéosztására irányul.

A főkormányzó ezt David ben Gurion, a Jewish Agency exekutívjének elnöke előtt jelentette ki állítólag legutóbbi tanácskozásuk alkalmával.

A legfőbb arab bizottság rendkívüli ülést tartott, amelyen a királyi bizottság állítólagos javaslataival foglalkozott. Az arab sajtó továbbra is élesen ellenzi Palesztina felosztásának tervét és tiltakozásra szólítja fel az arab testületeket.

Az „El Livaa”, a főmufti organuma jelenti, hogy Abdullah emir április 29-én indul Londonba, a koronázási ünnepségekre. Az angol fővárosban találkozni fog a legfőbb arab bizottság által, Angliába küldött politikai delegációval. Elutazása előtt, Ghazi iraki királlyal találkozik Abdulah Rutbe határvárosban, ahol az arab uralkodóknak a palesztinai kérdésekben tanúsítandó maagtar-tásáról fognak tanácskozni.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, fűzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

A németek valóságos erődoeket emeltek Spanyol-Marokkó északi partjain

Merényletet követtek el Miaja tábornok ellen

Madridi jelentés szerint a felkelők útegeinek bombázása tegnap olyan erős volt, amire a polgárháború kitörése óta nem volt példa. Escorial körzetében nagy volt a halottak és sebesültek száma. A kormányerőknek sikerült előnyomulniok és az latalayahegy közelében több állást elfoglalni. Natallanánál több támadást visszavertek a kormánycsapatok, amelyek Somosierránál is sikereket értek el. Guadajaraban több felkelő tankot szétromboltak.

A madridi fronton tegnap nem voltak hadműveletek. Barcelonában két felkelő repülő gyújtóbombákat dobott a raktárnyegyedre. Két halottja és több sebesülte van a bombázásnak. A felkelők repülői bombázták a Jaen-tartománybeli Carolina városkát is és több embert megöltek.

A baszk kormány jelentése szerint a guipuzcoai és burgosi frontokon erős bombázás volt. A kormány tüzérésege sikerrel lötte Eibar és Mondragon körzeteit. A burgosi arcvonalon a bombázás nagy veszteségeket okozott Berretin körzetében a felkelőknek.

Bordeaux, április 19. (Rador.) A Havas jelentése szerint egyik spanyolországi francia tudósító, Andre Chateau Madrid közelében egy útközben súlyosan megsebesült. Ma délelőtt Chateau jobb lábát a madridi kórházban amputálták.

A madridi kormányrádió — mint a D. N. B. jelenti, — megerősítette azokat a híreket, amelyek szerint a Miaja tábornok ellen elkövetett merényletről szólnak. Miaja tábornokot balkarján sebesítették meg. Valószínűleg faszista merényletről van szó.

A németek valóságos Maginot-vonalat vontak Spanyol-Marokkó partjain

Londoni jelentés szerint a News Chronicle ma különtudósítójától cikket közöl a németek által Spanyol-Marokkó partjain emelt erődoekről. A lap szerint Gibraltárral szemben, a nyugati partokon, egészen Laacheig valóságos kicsinyített Maginot-vonal húzódik. A gibraltári szoroson való átkelés már

nem szabad. A lap ismerteti a németek által felszerelt ágyuk számát és kaliberét, valamint az egyes útegek pontos elhelyezését. A lap szerint Alhucemas vidékén, amely tiltott terület, szintén német ágyukat állítottak fel és a német tengereljárók ideális menedékhelyre találtak. Melillában is, ahol jelenleg 20 olasz vízirepülőgép tartózkodik, éppúgy fontos erődtímenyeket építettek, mint Ceutában.

A DNB salamancai jelentése szerint Abd el Kader, Spanyol-Marokkó fővezére, aki jelenleg látogatást tesz a felkelő Spanyolországban, tegnap felkereste Franco tábornokot, majd a különböző kórházakban fekvő marokkói sebesülteknél tett látogatást és azt tanácsolta nekik, folytassák a megkezdett harcot.

Egyidejűleg jelentik Salamancából, hogy a spanyol falanx négy tartományi főnöke a péntekről szombatra virradó éjjel merényletet kísérelt meg Hedilla, a falanx elnöke ellen. Az összeesküvést idejében leleplezték. Egy halottja, egy súlyos sebesülte, több könnyű sebesülte van a merényletnek.

Beyruth, április 19. (Rador.) Muzzafart, Irak volt itteni konzulját, a párizsi iraki diplomáciai misszió volt tagját ma az iraki kormány kérésére letartóztatták tiltott fegyverkeresedelem miatt. A volt konzul kormányának hadianyagküldeményeit használta fel arra, hogy Spanyolországba fegyvereket juttasson.

minőségileg utánoztatott. Néhány évtized óta az egész világ egészségét óvja. Orvost-lag ajánlja.

KÖZGAZDASÁG

Az új román-magyar egyezmény 30 ezer vagonra emeli a tűzifa-kontingenst

A Budapesten folyamatban levő román-magyar kereskedelmi tárgyalások során több, igen komoly akadályt kell a delegációknak leküzdeniök. A bucaresti kormánynak az a lépése, amellyel a petróleumkivittelt Magyarországra betiltotta, azt eredményezte, hogy a magyar vasipari vállalatok beszűntették a vasfégyártmányok exportját Romániába. Újabb jelentésekből ennek ellenére arra következtethetünk hogy a tárgyalások április végével sikeresen befejeződnek. Természetesen mindkét államnak bizonyos engedme-

nyeket kell tennie eredeti merev álláspontjából. Így hírek szerint a magyar kormány máris hozzjárulását adta ahoz, hogy a román tűzifakontingenst az eddigi évi 20.000 vagonról 30.000 vagonra emeljük fel. Fűrészárura még nincs megállapodás. Egyébként ezen a téren előreláthatólag ellentétek nem lesznek, mivel a jelenlegi konjunktura mellett a román puhafatermekék bármely piacon igen könnyen találhatnak elhelyezést.

Pénzpiaci jelentés

Zürichben a font 21.51½, a dollár 438.50, a holland forint 24005, a francia frank 19.56, az olasz lira 23.10, a lírabankjegy 19.50—20, a márka hivatalosan 176.25, a pengő 86, a csehkorona 15.28. A középeurópai valuták közül a pengő bankjegy 81.50—82-re, a schillingbankjegy 81-re javult, a csehkorona bankjegy változatlanul 13.30—13.50 a zürichi magánforgalomban. A lejbankjegyek árfolyama javult a külföldi magánforgalomban, a zürichi magánforgalomban 2.40—2.50-re, a párizsi magánforgalomban 12.30—12.50-re javult. Bécsben a kompenzációs lejt még mindig nem jegyzik, informatív árfolyama 3.70—3.75. Budapesten változatlanul 2.80—3, Prágában 17.80—18.10-re javult a lejbankjegyek árfolyama.

A Banca Nationala a font hivatalos árfolyamát 672.75—693.45 lejre emelte, a

francia frank hivatalos árfolyamát 6—6.28 lejre, a svájci frank hivatalos árfolyamát 30.98—31.60 lejre mérsékelte, míg a többi összes árfolyamokat változatlanul hagyta. A szabadforgalmi devizákban a forgalom valamivel élénkebb volt, a márka árfolyama 34.80—34.90 lejre, a csehkorona árfolyama 5.35—5.37 lejre, a schilling árfolyama 27—27.10 lejre emelkedett, a pengő árfolyama változatlanul 26.30—26.70 lej.

A bucaresti magánforgalomban állandóan fokozódik a kínálat és így az árfolyamok folyton lanyhulnak. A bucaresti magánforgalomban: a font 860—870 lej, a dollár 165—170 lej, a svájci frank 40.50—41 lej, a francia frank 8—8.10 lej, a holland forint 92—96 lej, az olasz lira 8.20—8.40 lej, a török lira 115—120 lej, a márka 38—39 lej, a pengő 34—34.50 lej, a schilling 33—33.50 lej, a csehkorona 5.60—5.80 lej, a Napoleon arany 1115—1125 lej, az aranyfont 1400—1410 lej.

Arlejtések

Határőrhadtestparancsnokság, Bucaresti: Május 17-én 60.000 káki ing, 40 ezer alsónadrág, 30.000 törülköző, 30.000 zsebkendő, 30 ezer gallér, 40 ezer pár pamutharisnya, 15 ezer bluz, 5000 káki nadrág, 5000 pár pamutkesztyű stb; május 13-án 10 ezer káki posztóköpeny, 10 ezer káki posztóbluz, 35 ezer posztó nadrág, 25.000 sapka, 20.000 pár lábszárvédő, 15.000 gypjutakaró, 15 ezer gypjuflanell, 60.000 pár gypjuharisnya, 15.000 ezer pár gypjukesztyű stb; május 15-én 50 ezer pár svájci bakancs, 1000 pár tűzércszirma, 5000 derékszíj, 5000 fegyverszíj és egyéb bőrárúk; május 17-én 5000 kenyérszák, 10.000 ágylepedő, 15.000 párnahéj, 10.000 szalmazsák, 10 ezer párnatok, 15 ezer ruakefe, 15.000 csizmakefe stb; május 19-én 20.000 kg. talp, 3000 kg. faszeg, 50.000 pár blaché, 50 ezer pár patkó, 9 millió méter káki cérna, 6000 kg. naftalin stb. beszerzése.

Postavezérgazgatóság: Április 28-án 7000 talpfa, 15.000 talpfalatét, 30.000 talpfakapocs stb. beszerzése.

Devai állami kórház: Május 11-én 60 vagon tűzifa beszerzése. Óvadék 5 százalék. Információk a kórház igazgatóságánál.

Tg.-Sacuesc városa: Április 26-án 500.000 lej értékű uccaburkolási munkát kiadása. Sighisoarai leányfium: Május 14-én a liceum kibővítése. Előirányzat 1.150.000 lej.

Hadügyminisztérium, Bucaresti: Április 28-án a bucaresti garnizonban 6 millió 138 ezer lej értékű építkezési munkát kiadása.

Satumare városa: Május 13-án a városi vásárcsarnok és városi fürdők építése.

Timisvármegyei prefektúra, Timisoara: Május 11-én laboratórium építése. Előirányzat 1.687.242 lej.

Bolgrad városa: Május 15-én a városi villanyvilágítás koncesszionálása.

A bucaresti tőzsde az elmúlt éten hullámzó volt, nagyon egyenetlen árfolyamalakulásnál. A fixkamatozású papírok árfolyama tartott volt, a május elsejeli szelvényesedékkességük árfolyama szilárdult. A Stabilizarea fél ponttal 53.50-re, a Desvoltarea fél ponttal 47.50-re, a Renta Improprietárierei egy ponttal 54.50-re, a Renta Improprietárierei örökjáradék 52.50-re, az 1933. évi renta 54.75-re javult, az Inzestrarea kötvény nagy címletei 71.50-re, a kis címletei 71-re lanyhultak, a többi változatlan, az adóbon 33, az 1935. évi 3 százalékos Consolidarea kötvény 31, a renta neconvertita 62. A bankrésvények üzlattelének. A Banca Nationala részvény változatlanul 4850 lej, a Romaneasca 455 lej, a Comro, 200 lej, a Credit Roman 245 lej, a Credit Industrial tíz lejjel 640 lejre lanyhult. A biztosítási papírok is üzlattelének, változatlan árfolyamok. A Dacia-Romania 5000 lej, a Generala 1375 lej, az Agricola-Fonciera 255 lej, a Nationala 270 lej. A petróleumrésvények lanyhák. Az Astra-Romana 40 lejjel 1330 lejre, a Steaua Romana 40 lejjel 610 lejre, a Concordia 25 lejjel 615 lejre, a Credit Minier 10 lejjel 316 lejre lanyhult, a Redeventa változatlanul 190 lej. Az ipari papírok is lanyhák. Változatlan a Titan-Nadrag-Calan 1500 lejes, a Mica 1730 lejes árfolyama, a Resita 10 lejjel 632 lejre, a S. T. B. 70 lejjel 1430 lejre, a Letea 10 lejjel 810 lejre lanyhult.

Convocare. Acționarii Societății Anonime Frații Salomon din Câmpia-Turzii sunt invitați a lua parte la adunarea generală ordinară care va avea loc în ziua de 28 Aprilie 1937 orele 11 m. la sediul societății în Câmpia-Turzii cu următoarea ordine de zi: 1. Hotărîrea asupra lichidării societății. 2. Eventuale propuneri. Acționarii pentu a putea exercita dreptul de vot vor trebui să depună acțiunile cu 3 zile înainte la casieria societății. Consiliul de Administrație.

Mindenkinek

legdrágább kincse az

EGÉSZSÉG

hogy biztosan megőrizhesse. Olvassa rendszeresen az Egészség című közegészségügyi folyóiratot. Megjelenik egyszer havonta, előfizetési díj egész évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj, Calea Regele Ferdinand 56. Telefon 972. Kérjen mutatvány-számot.

Váltsátok meg a sékelt

a 20-ik jubiláris cionista világkongresszus választásaira!

1897
1937

הקונגרס הציוני ה-20
שקלו את השקל

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésmél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelgés levelet csak egy továbbitunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Finzler ruhafestő és tisztító. Telefon 505. Str. T. Vladimirescu 11. sz. Elsőrendű munka! Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Egy jókarban levő hálózatszerelvények juttatásosan eladó. Str. Iorga 5, etaj I.

Székelly házaspár házmesterei állást keres. Cim és referenciák a kiadóban.

Jéggyár napi 2500 kg. termeléssel Diesel-motor hajtással olcsón eladó. „Szénasav” jelgére a kiadóba.

Minden elegáns hölgy érdeke, hogy izléseesen legyen ruhája készítve. Sajt érdekében keresse fel női divatszalonunkat, Czinczárné és Fülöp F. diplomával és ezüstéremmel kitüntetve. Str. Berde 2, I. em. (Calea Victoriei sarok.)

Könyvelő és levelező azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Ruf” jelgére a kiadóba küldendők.

Háromszobás komfortos kertes lakás kiadó Elisabeta elején. Str. Maloasa 7.

Keresek 42 éves, intelligens rokonom részére hasonló koru intelligens, biztos egzisztenciájú uriembert. Hozománya: 300.000 lej, butor és kelengye. Közvetítők kizárva. Választ „Zivig” jelgére a kiadóba kérem.

Vennék jó állapotban levő 8/100-as, 8/100-as, 10/100-as és 10/100-as kötőgépet. Cim: Terkeltaub Mihály Oradea, Piața Mihai Viteazul 5.

Eladó olcsón modern, új konyhabutor. Mojiilor 58.

Kisebb malomüzemhez kerestetik gondnok, ki üzleti érzékkel és szerény igényekkel rendelkezik. Ajánlatok fizetési igényekkel, fényképpel és bizonyítványokkal a kiadóba „578” jelgére alá.

Palesztinában Tzoor-Salom földemből eladó egy újvárosi parcellát. Gonda Vilhelms Oradea, Str. Vlahuța 36.

Megvételre keresek nagyobb mennyiségű használt gázcsövet és kazáncsövet. Cim a kiadóban.

Uricsaládohoz ajánlok, gyermekek mellé, délutánra, perfekt román, német, magyar, középkorú intelligens urind. Varráshoz is ért. Cim a kiadóban.

Ho

Bucaresti, április 19. A salajmegyei péleplezése alkalmánv in energikus hangzsidókat, akik feleentül inszenáltak, hogy semmitunk eléggé szigorokkal szemben, a csupán a büntetővonják magukra, családjaikat teszik kalmat nyujtanak tok és sajtó számműltsgükből tölország zsidóságát ni és gyűlöletessé

Mire tást az

A ma ideérkezőmódon bizonyítják zunk volt. A Cur hirdeti, hogy a ha rabbi is tagja, az sen tíz volt rabbi dái lapok közlik képeit, közlik a rancakomiszár fé rabbinak maszk leleplezésében. Cs tek fel Dolj meg bandát, melynek parasztek voltak nek könyvelte el den kommentár hogy most a sa séből kényelmes az antiscemita. Abból, hogy a le két vallásosabb romániai zsidóság egyaránt lesújtó erőszakolni a sz minden ürügy és hogy a zsidóság masztani próbák kedésének fővár felelőbb fénybe áinak kvalifiká

A fővárosi la retlen részletek leleplezéséről. A héttel ezelőtt he fe. Stanescu kv ca főnöke, szem mozás irányítás ba vezettek, mi rosba érkező k főleg titkos ág alá, abból a z két váltanak-e kig tartó szorg egy bizonyos G borkereskedőre izben is váltott 250 lejes előfo nescu kvesztor ban álló keres inszenáltatott, ezer lej kauciót A trükk sikerit hosszas előzetes ző táviratot ad val. Másnap r állomáson Gold zsidóknak maszk Goldstein akat hamis 250 leje pot igénybe ve tólagos borkere hamis pénzt a s ládtól szerezte, malom és olajg pénzverdeje val

A kapott ada tor, Vasilescu tíz detektiv és volvergépfegyve fakasztó bombá ke felszerelve meggyébe április ka. Utjuk célja

Hogyan leplezték le a salajmegyei pénzhamisítókat

A jobboldali sajtó zsidó ügyé igyekszik felfujni a hamisítást

Bucuresti, április 19. (Az Uj Kelet tud.) A salajmegyei pénzhamisító társaság leplezése alkalmával az Uj Kelet hasábjain energikus hangon ítélték el azokat a zsidókat, akik felelőtlenül és lelkiismeretlenül inszenzárták ezt a bűntényt. Megirítuk, hogy semmilyen büntetést nem tartunk eléggé szigorúnak ezekkel az emberekkel szemben, akik ténykedésükkel nem csupán a büntető törvénykönyv szankcióit vonják magukra, nemcsak önmagukat és családjaikat teszik szerencsétlenné, de alkalmat nyújtanak a szélsőjobboldali pártok és sajtó számára, akik egyéni elvetemültségükből tőkét kovácsolva az egész ország zsidóságát igyekezzenek befekettíteni és gyűlöletessé tenni.

Mire használja a pénzhamisítást az antiszemita sajtó

A ma ideérkező fővárosi lapok frappáns módon bizonyítják, hogy mennyire igazunk volt. A Curentul vastag címbetűkkel hirdeti, hogy a hamisító bandának két volt rabbi is tagja, az Universul pedig egyenesen tíz volt rabbiról tud. Az összes jobboldali lapok közlik a letartóztatottak fényképeit, közülük a Vasilescu bucaresti sziguranca-komiszár fényképét, aki magát regáti rabbinak maszkirozva vett részt a banda leplezésében. Csak röviddel ezelőtt fedezték fel Dolj megyében egy pénzhamisító bandát, melynek tagjai kizárólag román parasztok voltak. Ezt mindennapi eseménynek könyvelte el a jobboldali sajtó és minden kommentár nélkül ment el mellette, hogy most a salajmegyei banda leplezéséből kényelmes ugródeszkát fabrikáljon az antiszemita gyűlölet propagálásához. Abból, hogy a letartóztatottak között egy-két vallásosabb külsejű egyén is akad, a romániai zsidóságra és a zsidó vallásra egyaránt lesújtó konkluziót, próbál kieroszakolni a szélső jobboldal, amelynek minden ürügy és alkalom elegendő ahhoz, hogy a zsidóságra szőrt rágalmaikat alátámasztani próbálja. A hamisító banda ténykedésének fővárosi visszhangja a legmegfelelőbb fénybe helyezi a banda zsidó tagjainak kvalifikálhatatlan felelőtlenségét.

A fővárosi lapok egyébként eddig ismeretlen részleteket közölnek a hamisítók leplezéséről. A fővárosi piacon néhány héttel ezelőtt hamis 250 lejeseket fedeztek fel. Stanescu kveszor, a fővárosi sziguranca főnöke, személyesen vette kezébe a nyomozás irányítását. A szálak Transzilvániába vezettek, mire az összes, innen a fővárosba érkező kereskedőket detektívek és főleg titkos ágensek vettek megfigyelés alá, abból a szempontból, hogy 250 lejeseket váltanak-e nagyobb összegben. Heteig tartó szorgós megfigyelés a gyanút egy bizonyos Goldstein Izsák nevű cuji borkereskedőre irányította. Miután ez több ízben is váltott pénzt anélkül, hogy hamis 250 lejes előfordult volna közöttük, Stanescu kveszor egy a bucaresti szolgálatában álló kereskedő útján egy borüzletet inszenzártott, amelyben Goldsteinnek 50 ezer lej kauciót kellett letétbe helyeznie. A trükk sikerült. Goldstein április 7-én hosszas előzetes levelezés után a következő táviratot adta fel: „Erkezem az áruval.” Másnap reggel detektívek várták az állomáson Goldsteint, közöttük a regáti zsidónak maszkirozott Vasilescu komiszár. Goldstein aktatásakájában kétszáz darab hamis 250 lejest találtak. Egy teljes napot igénybe vevő kihallgatás után az állítólagos borkereskedő bevallotta, hogy a hamis pénzt a salajmegyei Freundlich családtól szerezte, amelynek Borza községben malom és olajgyár néven ismert hamis pénzverdéje van.

A leplező rendőrespedíció

A kapott adatok alapján Stanescu kveszor, Vasilescu és Ghinurghiu komiszár, tíz detektív és négy lövész rendőr, két revolvergéppel, és fényképező gépekkel felszerelve négy taxin elindultak Salaj megyébe április 9-ről 10-re virradó éjszaka. Utjuk célját titokban tartották, ne-

hogyan a banda, amelynek messze ágazó összeköttetései voltak, a leplezésről tudomást szerezzen. A fegyveres felkészültségre azért volt szükség, mert Goldstein Izsák elmondotta, hogy a malmot hat fegyveres paraszt őrzi. Az expedíció másnap, szombaton este tíz óra tájban érkezett meg a helyszínére. Egy, a malomtól mintegy hat kilométernyi távolságban lévő erdőben állapodtak meg. Utközben a négy taxi nagy távolságban követte egymást, hogy minden feltűnést elkerüljenek. A malom négy kilométer távolságra van Borza községtől és általában minden emberlaktá helytől. Stratégiai tervet dolgoztak ki és elhatározták, hogy elkerüljük az örökkel való összeköttetést. Ezért hajnalban kezdték meg az előnyomulást, rajtaütöttek az elszenderedett örökön, majd benyomultak a malomba és Freundlich Emánuelnek Dávid nevű fiát és Manó nevű unokaöccsét azonnal elővették. Valamennyien állhatatosan tagadtak.

Stanescu kveszor elrendelte a malom átkutatását. Tizenkétórás szorgós keresés eredménytelen maradt. Az olajgyárban sem találtak semmit. A malom pincéjében kiürítették az összes liszteszákot, amíg végül két mésszel megjelölt zsákban néhány száz hamis 250 lejest találtak. Más-

részről a malom udvarán a kveszor egy deszkakerítésre lett figyelmes, amelyet félretolva, titkos pincebejáratot fedeztek fel. Csaknem nyolc méter hosszú alagutont át hatalmas pincébe jutottak a rendőrök. Itt azután megtalálták közel 15 órai keresés után a pénzhamisításra szolgáló gépeket. Különböző ásatások és falkibontások vezették rá a rendőröket egy a malom kémenyével egyvonalban lévő mélyedésbe, ahol több száz hamis 250 lejest, valamint jelentős mennyiségű régi magyar ezüst pénzt találtak. Az idősebb Freundlich fiára és unokaöccsére hártotta a felelősséget, ezek viszont egymást kezdték vádolni. Kihallgatásuk végül is teljes képet nyújtott a rendőrök számára arról, hogy kik és hogyan gyártották a pénzt.

Ötvenhét lej üzemi költség egy hamis 250 lejesre

Megállapítást nyert, hogy a hamisítványok csaknem tökéletesek voltak. Az egyet len, megkülönböztetésre szolgáló jel rajtuk az, hogy az uralkodó feje a hamisított példányokon valamivel jobban ki van domborítva, ez azonban senki nem vette észre. A hamisított ötvény több ezüstöt tartalmaz, mint az állam által kibocsátott 250 lejesek. Előállításukhoz régi magyar ezüstpénzeket

A miniszterelnökhöz intézett levélben Miklós exherceg cáfolja a személyével kapcsolatos politikai híreket

Bucuresti, április 19. (Az Uj Kelet tud.) A miniszterelnökség az alábbi hivatalos közleményt adta ki:

Miklós exherceg a következő levelet küldte Gheorghe Tatarescu miniszterelnökhöz:

„Snagovi rezidencia 1937. IV. 17.
Miniszterelnök ur,

tudomást szereztem bizonyos mende-mondákról, amelyek politikai csoportokkal és más megnyilatkozásokkal, valamint izgatásokkal hoznak összefüggésbe, amelyek ha folytatódna, ártalmasok is lehetnek, kijelentem, hogy nincsen semmiféle személyi, vagy más kapcsolatom semmiféle politikai csoporttal.

Tiltakozom e mende-mondák ellen és kérem önt, tegye meg az ön által szükséges-

nek tartott intézkedéseket azoknak megfékezésére. Miklós.”

Olvassa
az Uj Keletet

Szokatlan izgalmak és összecsapások jegyében zajlik Stelescu gyilkosainak hadbírószági tárgyalása

Az elnök vitája a védőkkel és a védelem tanuival

Bucuresti, április 19. (Az Uj Kelet tud.) A bucaresti hadbírószág folytatta Stelescu gyilkosai perének tárgyalását. A vádlottak bevezetése után kihallgatták Radescu tábornokot, aki elmondotta, hogy ő bocsátotta Stelescu Mihály rendelkezésére a Cruciada Románizmului megindításához szükséges összeget. Stelescu egyetlen jövedelme a lap igazgatásából és a nyomda vezetéséből származott. A tanu ezután elmondja, hogy Averescu marsall utasítására ismerte meg Stelescut, aki megbízta, tárgyaljon vele pártja ifjusági keretének felfrissítéséről.

Hadbíró-ügyész: Volt-e Stelescunak Codreanutól megbízatása, hogy Averescuval tárgyaljon?
Tanu: A vele folytatott beszélgetéseimből azt a benyomást szereztem, hogy tájékoztatta Codreanut is.

Az ominózus levél

A továbbiak során Radescu elmondotta,

hogy a Cruciada Románizmului diákközhöz és menzájához Caragea tartotta fenn. Tudtával Stelescu elvi okokból távozott a vasgárdából, mert

nem akart terrorista lenni és nem volt hajlandó eleget tenni annak az utasításnak, hogy meggyilkolja Titulescut.

A védelem megkérde: látta-e Radescu azt a levelet, amelyben Codreanu Titulescu meggyilkolására utasítja Stelescut. A tanu nemel válaszol. Arra a kérdésre, hogy látott-e más okmányokat, Radescu szintén tagadólag válaszolt. A védelem ezután bizonyos személyek nevét hozza szóba, de az elnök nem engedti ilyen értelmű további kérdések feltevését.

Ezután bevezették a vád tanuját, Nicolae Costachet, aki a Brancoveanesc-kórház alkalmazottja. A tanu elmondja, hogy látott néhány „urat” amint kiléptek a kórház kapuján és egyiküknek revolver volt a kezében.

A Fogpép!

használtak. Egy hamis 250 lejesre 57 lej „üzemi” költsége volt a bandának. Saját bevallásuk szerint mintegy huszerez 250 lejest gyártottak eddig, ami ötmillió lejnek felel meg. A nyomozó hatóságok véleménye szerint azonban a hamisított pénzek jóval nagyobb összegre rúgnak, miután a banda 1933 óta dolgozik és előbb a kevésbé rentabilis 100 lejesek hamisításával foglalkozott. A pénzt bel- és külföldön helyezték el és főleg Csehszlovákián keresztül továbbították külföld államokba. A borzai malom 16 hónap óta működik ebben az irányban és naponként átlag ötszáz hamis pénzérem előállítására volt berendezve. A pénz nyomásához egy Magyarországról hozatott 10 ezer kilós vizierőre berendezett gép szolgált. A szakértők ugyszólván képtelenek megmagyarázni maguknak, hogy viszonylag primitív eszközökkel hogyan voltak képesek oly tökéletes példányokat előállítani. Egyesek véleménye szerint több, mint huszmillió lejre rug a hamisított pénzek összege.

Néhány pernyi szünet után Lutcanu Ag-laja, a kórház egyik ápolónője, tesz vallomást. Elmondja mikor hallotta meg a revolverlövéseket és hogyan rohant be Stelescu szobájába.

Érdekes tanuk

A hadbírószág ezután megállapítja, hogy két tanu hiányzik, majd Gh. Fordul, a keresztény diákszövetség elnöke tesz tanuvallomást. Rövid idő múltán azonban Fordul más tárgyra tér át és ekkor az elnök felkéri, hogy távozzék a tereméből. Traian Barileanu professzor, a védelem tanuja, arról kezdett beszélni, hogy miért bukkott meg Róma.

Románia törvénykezése az erkölcsi élet kilengéseivel szemben nem megfelelő. Ebben lehetséges fel a jelenlegi per indító oka is.

Véleményt akar nyilvánítani arról, helyese ha a diákok politizálnak, de az elnök a következő szavakkal szakítja felbe:

Ha mint abszurdumot el is fogadjuk, hogy Stelescu áruló volt, helyesli a megtorlást?

Tanu? Ez olyan kérdés, amelyre nem válaszolhatok. Nem tehetek mást, minthogy egy állapotra rávilágítsak.

Kitör a vihar

A továbbiakban az elnök ismét megvonja a szót a tanutól, ami ellen Constant védő tiltakozik.

Elnök: Ezek intrikák és az ilyen szavak használata ellen tiltakozom! Megvonom a szót a védő urtól is.

Constant tovább beszél, az elnök ismétleten félbeszakítja, majd olyan kifejezést használ, amely ellen a védők felháborodva tiltakoznak. A tárgyalást husz percre felfüggesztik, majd Radovici és Budisteanu ügyvédek fejtik ki, hogy a hadbírószágnak esküdtészi jellege van, a tanuokkal szemben tehát elnözi magatartást kell tanusítania.

Könyvek
Folyóiratok
Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készü-
nek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság
nyomdájában Cluj, Str. Baron
L. Pop 10. Telefon: 8-61.

SPORT

A román válogatott nagyobb lelkesedése és küzdeni tudása kiegyenlítette a csehek fejlettebb technikáját

Románia—Csehszlovákia 1:1 (0:0)

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —

Ciuj, április 10. Az előre elparentált román válogatott labdarugócsapat ragyogó teljesítményt nyújtott. Ragyogó teljesítményt még akkor is, ha nem győzte le a cseh válogatott csapatot. Mert a világviszonylatban előkelő helyen álló cseh profiválogatottól nem ki-
kapni a román labdarugás szempontjából ragyogó teljesítménynek számít.

A bucaresti Principele Carol, volt ONEF-stadionban több mint harmincezer néző volt tanúja a román válogatott ragyogó feje-
tényének. Eldöntetlenül játszott a cseh válogatottal, amely a futball minden szépségét, gyorsaságát, technikáját bemutató játék mellett sem tudta elismert képességeit érvényesíteni. Nem tudta, mert ha a román tizenegyet fegyveresebb technikával felkészültséggel is, de harci készségben, lelkesedésben, győzni akarásban felül tudta múlni ellenfelét és ezzel kiegyenlítette az erőviszonyokat.

A román válogatott összeállítását körül ezuttal a szokottnál hevesebben dultak a viharok. Akadtak — bőven — vélemények, amelyek a fiatalok beállítását vélték szűk-
ségeseznek a csehek elleni jó szereplés elérésére. Nos, állapítsuk meg, hogy a józan köz-
vélemény és az objektív sajtó véleményével egyetemben — a válogatóbizottságnak volt igaza akkor, amikor régi, kipróbált játékosokat állított szembe a futball tüzharcában alaposan megedzett csekekkel és nem

Ami a mérkőzés előtt volt...

Vasárnap hajnalban zsufova rohan Bucu-
resti felé a gyors. Igen nagy a száma a jó-
részt csomag nélküli utasoknak. Nem kétsé-
ges: a mérkőzésre mennek. A vita is erről
szól. A hangulat pesszimista. A csehek ellen
nem lehet remélni: ez az általános megál-
lítás. Mire a nap felkel, a vonat már Sina-
iahoz közel jár. A napsugarak szikráznak a
Bucegi hóval borított csúcsain. Újító, fel-
emelő látványt nyújt a Kárpátok pompás
panorámája. Majd elmaradnak a hegyek és
virággal teli rétek emelik, nemesítik a han-
gulatot. Ploesti és Bucuresti között esőcsep-
pek táncolnak a vonat ablakain. De az eső
is hamarosan elláll és újra süt a nap.

Bucurestiben óriási forgalom, végelátha-
talan autók túlközlése és villamosok csilín-
gelése fogadja az érkezőt. No és a cipőpuco-
lók hangos kopogása. Nagyszerű emberismer-
ők ezek a cipőpucolók. Hamar felismerik a
„vidékieket”, akiket könnyű — palira venni.
Szűkebb társaság sokat derül az egyik újsá-
gíró elbeszélésén, akinek valami fényes folya-
dékkal kenték be a cipőjét és — harminc lejt
fizetett. Amiótt más gavallérosan — hetet.

Az Union szállodában, ahol a cseh csapat
lakik, nagy a sürgés-forgás. A csapat tag-
jai a városban sétálnak. Vezetőjük nem félti
őket. Fegyelmezett, komoly sportemberek
— mondja. Szövetségi vezetők, újságírók
társalognak a cseh vendégekkel. Pelikán dr
áll az érdeklődés központjában.

A Pasagiul Imobiliari, ahol a labda-
rugószövetség évekig székel, jegyeladóktól
hangos. Jólillőzött ur kínál eladásra kitűnő,
középrétegű 250 lejért. A rendes ára
150 lej. Kitűnő hely, a király szomszédságá-
ban ül őn, ha megveszi! (Honnán tudta,
hogy a király is kintlesz a mérkőzésen,
holott erről szó sem volt?!). Iserős hívja
fel a vendégek figyelmét a Cijmigiú kertje-
re. A kert valóban gyönyörű. Teljes szépsé-
gében rengeteg virág. Tulipán minden szín-
ben. Az egyik virágruppot hila császárszakál-
keret veszi körül. Nagyon szép látvány. A
tó közepén hatalmas szökőkút ontja magá-
ból a porzó vizet.

Bosszuságot csak az étermi lassu, nehéz-
kes kiszolgálás okoz. Ez az egyedül, ami a
régii Bucurestiből megmaradt.

Esőre hajlamos időben zsufozt
stadion...

Délután félég. Az autók százaai robnak
az Izvoron. Nagy a forgalom a stadion felé
vezető úton. A rendet rendőrszettek irányít-
ják. A stadion bejáratánál háromszoros
csendőrkordon és négyszeres jegyellenőrzés.
Az újságírók részére — ezuttal is előzékeny
a labdarugószövetség — két hosszú asztal,
Minden lap és tudósítója részére kiállított
névjegy.

Alig az előmérkőzés folyik és a stadion
már zsufozt. Több mint harmincezer néző fi-
gyeli a román labdarugás jövő reményeinek

magya magát befolyásoltatni olyan vélemé-
nyektől, amelyek egy-két pillanatnyi jófor-
mában levő, de nemzetközi meccsrutinnal
nem rendelkező játékosok szerepeltetését ki-
vánták. Még ha ez a követelés bármilyen
helyről és bármely „proporcionalitás” jel-
szava jegyében hangzott is el.

Éppen ezért — de különös tekintettel a
bátor felelősségre, amelyet a válogatóbizott-
ság tagjai a legfőbb román sportforum véle-
ményével szemben is vállaltak — a csehek
elleni tegnapi sikerért elsősorban a válogató-
bizottság tagjait illeti elismerés. Juga dr,
Morar Teofil dr, Costel Radulescu és Huza dr
bebizonyították, hogy helyesen értelmezik az
igazi sport fogalmát, amikor nem voltak tek-
intettel a játékosok nemzetiségi származá-
sára és legjobb, legkorrektebb meggyőződé-
sük szerint állították össze a csapatot. A
győzelemmel felérő eredmény Románia kül-
földi tekintélyét gyarapítja és ennek érde-
mét elsősorban a válogatóbizottság mond-
hatja magáénak.

Része van ebben azonban annak a román
tizenegynek is, amelynek lehetővé tétetett,
hogy a román labdarugás fejlettsége mellett
tanubizonyoságot tegyen. És mert a csapat
minden egyes tagja teljes szívvel, odaadás-
sal és legjobb tudásával küzdött, a sikerben
a válogatóbizottsággal együtt osztozik.

játékát. Bucuresti ifjusági csapata szívo-
san védekezik a timisoarai ifjak támadásának
pergőtüzében. Mégis Bucuresti győz 4:2-re.
A timisoarai fiatalok főleg technikában és
fejlesztésben válnak ki. Bucurestiben a nagyobb
lendület jellemzi. Vége a mérkőzésnek.

Az újságírók asztalok előtt, a királyi páholy
tetőzetén a rádió műszaki emberei előkészítik
a közvetítést. Itt van már a bemondó is:
Vasilescu főhadnagy.

A királyi páholyban Gabriel Marinescu ez-
redes és Inculaj miniszter. És diplomaták,

Veszélyesebb a cseh csapat, jó a román védelem

Ciolac indítja el a labdát és már itt az
első, kitűnő gólhelyzet. Ciolac azonban el-
rontja. A csehek gyönyörű akcióval jönnek
fel. Embertől emberhez, villámgyorsan és
hajszálpontosan száll a labda, Kloc és lö-
vést David kiejti, majdnem gól, szerencsére
csak kórner lesz belőle. Ezt hártják. Izgal-
mas középjáték folyik. Juhásznak nehéz
dolga van a remek cseh belső hármassal. Fa-
szinek rohan el a jobb szélén. Váratlanul lö-
, de mellé. A közönség zajos biztatásba kezd.
Mintha ez használna, mert a román csapat
támadásba lendül. Rövidesen kiderül azon-
ban, hogy a román csapatnak két gyenge
pontja van: Beke és Ciolac. Különösen utó-
bi bosszantóan gyenge. Nagyszerű akciók ré-
vén jön fel a román csapat. A két összekötő:
Kovács és Bodola többször közelítik meg a
cseh kaput, Ciolac hol elől van, hol hátul,
sohasem a helyén. Vagy addig forog a lab-
dával, míg leszerelik. Tartós cseh félszín kö-
vetkezik. A román térfelen folyik a játék, a
román védelem azonban kifogástalan. Külön-
ösen Bürger van hatalmas formában. Ne-
jedly, majd Kloc hatalmas lövése teszik pró-
bára David tudását. A román kapuvédő
azonban bebizonyítja, hogy szakmájában a
legjobb. A csehek kissé kemények, néhol
tisztátlanul játszanak. Juhász kétszer is
megsérül. Nagyon szorítanak, a román csa-
patnak gyenge csatársora révén semmi sem

A második féldő eleje a román csapaté,
a végén elkészül erejével

A csapatok levonulnak és a kapu mögött
törülköznek. Nem éppen felemelő látvány,
hogy a csapatok öltöző híján tovább is az
esőben „pihennek”. Ideje lenne már öltözőt
építtetni.

Biztató román rohamok jellemzik a máso-
dik féldő elejét. Bodola, Dobay, sőt Ciolac is
jó helyzetből lönek, egyelőre azonban a cseh
védelem mindent hárt. A csehek ritkán, de
veszélyesen támadnak. Bürger a mindenkori
„mentőangyal”. Bodola nagyszerű lövését
Planicska még nagyszerűbben védi. Hogy ez

akik között helyet foglal a cseh konzul is.
De itt van Tilea Viorel is, a labdarugószö-
vetség elnöke — frakkban.

Jön a király!

Elszomorítóan fekete fellegetek kerget a
szél, amely a királyhimnusz hangjait továb-
bitja valahonnan a stadionon kívülről. Majd
az alsó bejáratnál oldalkosaras motorkerék-
pár tűnik fel, utána három udvari autó.
Nagy meglepetésre az első autóból Károly
király száll ki tengerészegyenruhában, moso-
lyogva. Mögötte Mihály vajda. Majd a vajda
iskolástársai.

A keleti kapu mögött helyetfoglaló repülő-
zenekar rázendít a királyhimnuszra. Az ér-
kező királyt Gabriel Marinescu tábornok és
Inculaj belügyminiszter fogadják.

Az előkelőségek elfoglalják helyeiket a ki-
rályi páholyban és már jön is a cseh csapat.
Elöl Pelikán dr, utána a szövetségi kapitány,
majd a csapat tagjai, akiket Planicska ve-
zet. Lépésben jönnek a királyi páholy elé.
Nemzetközi sportköszöntéssel, felemelt kar-
ral üdvözlik az uralkodót és feicsendül a cseh
himnusz. Majd a csehek üdvözlik az állóhely
közönséget is. Egetverő zaj jelzi, hogy a ro-
mán csapat is bevonult. Szaladva jönnek a
királyi páholy elé. Ujra a román himnusz
melódiai hangzanak el, majd a román csapat
is köszönti a stadion közönséget. Barlassina
olasz játékezőtő jön „ünneplő feketében”,
Xifando és Ceureanu határbírók között.
Udvarias taps köszönti a játékezőt, majd
Planicska és Ciolac virágcsokrot cserélnek.
A filmoperatőrök mindent filmeznek. Közben
kezdett vette a rádióközvetítés is, de az
eső is.

A sorsolásnál a szerencse a cseheknek ked-
vez, akik szílel hátban játszanak. Barlas-
sina befúj pipjába és a játék kezdetét
veszi.

Románia: David, Bürger—Albu, Vintila—
Juhász—Rafinszky, Beke—Kovács—Ciolac—
Bodola—Dobay.

Csehszlovákia: Planicska, Bürger—Ctyro-
ky, Kostyalék—Prucha—Ludl, Fazinek—
Kloc—Nejedly—Kocpecky—Pucs.

megy. Mégis kialakul egy nagy román hely-
zet, Bodola azonban, aki ezuttal gyengében
játszik, mellé lö. Beke semmit sem tud, for-
golódik, hátrafelé megy. Illetve mégis: csu-
nyán beleugrik Ctyrokyba. Albu nehezen
kórnerre menti Fazinek veszélyes beadását.
Kloc lövést David védi. Ujra és újra Kloc.
Nagyon tud ez a fiatal cseh összekötő. Ör-
dögös technikájú. A labdát ballal hátrateszi,
majd amikor az őt támadó román védő rá-
menne, jobbal magaelé huzza és már rohan
is. Bürger szereli. Nehéz munkát végez a ro-
mán védelem. Vintila és Raffinsky kitűnő
formában, minden labdát elhalásznak a ki-
tűnő cseh csatárok elől. Pedig hogy törnek
kapu felé ezek a cseh belsők! Közben az eső
még jobban esik, sőt már zuhog. De ki törő-
dik most ezzel? Ujra Kloc tör ki, már az
ötösön van, lö — David pompásan véd. Most
ismét fejlen a román csapat. Juhász—Kovács
akció, Bodola kitűnő helyzetben lö, már-már
gólnak látszik. De Planicska csodaszépen, a
levegőben uszva kórnerre ment. Óriási tpe-
vihar köszönti a szép román akcióit és a cseh
kapus klasszikus védését. Most a román csa-
pat van félszínben. Beke és Ciolac rotnak.
Ciolac, ha lehet, a rossznál is rosszabb. Ki-
tűnő gólhelyzetben várja Bodola Dobay be-
adását, amikor a játékezőtő a féldő végét
jelzi.

mit nem tud védeni! Még és még támad a
román csapat. A csehek le vannak szorítva.

Juhász Kovácshoz játszik, ez a jobbszélén
elszalad és Bekéhez ad, aki továbbítja a
labdát. Beke beadása Ctyroky lábát érin-
ti, de tovább gurul a közpé, Ciolac
tisztán áll, pofozza a labdát, végül is
Bodolához adja, aki két lépésre áll mel-
lette. Bodola nem tétoz. Bombagótt
ragaszt a bal felső sarokba. 1:0.

Eső ide, eső oda, a stadion közönsége fel-
állva, kalapját lengtetve üdvözli a remek ro-

mán gólt. A hölgyek sem maradnak el az
ünneplési aktustól: esernyőiket lengetik.

Cseh kezdés és a labda ott táncol a román
kapu előtt. David nagyszerűen véd. Ujra a
román csapat támad, félszínben is van. Egyik
támadás a másik után. Bodola jól teszi ki
Ciolacot, két lépésre van a kaputól, a labda
már lövésre lendül, amikor Ctyroky kézzel
fogja meg a román középsatár lábát, aki
elertül, közben Planicska is csak kórnerre
ment. Tiszta tizenegyes! Általános meglepe-
tésre azonban Barlassina kórnerrel ítél. De
most jön a cseh támadás. Ez már nem is tá-
madás, ostrom. Pucs, majd Fazinek adnak
be jó labdákat, a román védelem hősiesen
ment. Kovács és Bodola is a védelemben se-
gítenek. Elég nagy hiba, mert az előkerülő
labdát nincs ki támadásba vigye. Egyik cseh
támadás a másik után, egyik lövés után a
másik és a román kapu csak nem szabadul
az ostrom alól. Levegőben a csehek gólját!

Nejedly lö, Bürger kapásból vágja vissza.
Névrokona a cseh Bürger visszavágja a
labdát, ez Albnak kedveze, de két-
szer is hibáz. Vintila ment, de röviden.
A labda Nejedlyhez kerül, aki mint a ki-
gyó cikázik át a román hálsoron, a tá-
zenhatos közepén, laposan lö és a labda
a későn vetődő David alatt a jobbsarok-
ban pihen: 1:1.

Most jön az igazi cseh támadás. A román
védelem kifáradt, rövidiek a felszabadító ru-
gások. Annyi a román védő bent, hogy min-
den labda emberbe akad. Egy-két szabály-
talanság is kicsuszlik, kórner is érnek el a
csehek. A román védelem utolsó erejének
összeszedése árán mindent ment. Nejedly
kitűnő helyzetben leszen áll, mellé lö. Csak
ezután ítél a játékezőtő lest. Nincs is több
akció.

A hálsor volt a román csapat
legjobb része

A román csapat legjobb része a hálsor
volt. Mindkét szélsőhalf jól látta el nehéz fel-
adatát. Juhász sem maradt társai mögött,
játszott ő azonban már jobban is. A csapat
legjobbja, de a mezőny is, Bürger volt.
Mindent rombolt, egészséges, tiszta felsza-
badító rugásai mindenkor emberhez szálltak.
Albu megszokott jó játékát nyújtotta. A
kapuban David kitűnő volt. Egyetlen egy-
szer sem hibázott. Pedig nehéz feladatra volt,
különös tekintettel a sáros nehéz labdára.
A csatársorban Dobay bizonytalanul kezdett,
majd belejött. Hasznos tagja volt a béna
csatársornak, amelyben Ciolac nem számí-
tott, de Beke is alig. Kovács és Bodola szor-
galmatlan építők a helyzeteket, utóbbi
többször lött is, de kevés szerencsével. Ket-
tőjük közül Kovács volt a jobb.

A cseh csapat egyenesen, kitűnően ját-
szott. Az együttes játéka magánvisci a kul-
turált labdarugás minden szépségét. Ha tech-
nikai félszínnek nem tudott számbeli kifeje-
zést adni, ez a román védelem hősieségének
tudható be. Nagyszerű hálsor, kitűnő k
bekk és kicsoda kapus! A csapat legjobb,
Planicska volt. A sorrendben Kloc követke-
zett, majd Nejedly, Pucs, Ctyroky, Bürger
és a többiek. A cseh csapatnak nem voltak
gyenge pontjai. Minden játékos mint egy jól
működő gép csavarja állott a pillanat alatt
felismert elgondolás végrehajtásának szol-
gálatában.

Barlassina játékezőtő, ha karrierje ezen
mérkőzés vezetésétől függne, nem sokra vin-
né. Nem volt határozott, integritni kellett a
szabálytalanságokat, hogy azokat lefújja. A
román csapatotól tiszta tizenegyet vett el.
A leszállások megítélésében azonban nagy
mester.

A válogatott mérkőzés szünetében 2000
méteres síkfutóverseny volt, ennek eredmé-
nyét azonban a zsűri elfelejtette a nézőkkel
közölni. Weisz Ignác

Crisana—Universitatea 3:1 (1:1). Az egye-
temi csapat nagy meglepetésre vereséget
szennvedett. A vezetőgőlt Draga lövi, Szölke
kiegyenlít, majd Hodisan két góljával győz
a Crisana. Nemzeti Bajnokság A).

Nemzeti Bajnokság B)

Lugo. Vulturii—Victoria 2:0 (1:0).
Balmare. Phönix—Mures 2:0 (1:0).
Oradea. Jiul—Staruinfa 1:0 (1:0).
Alba-Iulia. Unirea—CAMT 3:2 (2:1).
Craiova. Craiovan—Soimii 5:2 (3:1).
Brasov. ACFR—Sporting 5:2.
Brasov. IAR—Tricolor 1:1.
Braia. DUG—DVA 2:1.
Constanța. Victoria—Jahn 7:1.
Cernauji. Dragos Voda—Franco Romanos
9:1.

A magyar labdarugóbjnokság eredményei:
Hungária—Bocskai 4:2, Ujpest—Nemzeti 2:0.
Ferencváros—Budafok 8:0, Phöbus—Kispest
3:2, Szeged—Budai 0:0.

Brüsszel. Svájc—Belgium 2:1 (1:0). Válo-
gatott labdarugómérkőzés.

GLASGOW. Skócia—Anglia 3:1 (0:1).
150.000 néző.
Bécs. Admira—Libertas 3:1. WAC—Flö-
ridsdorf 2:2.

HÍR

— Időprognózis:
nyomás, váltakozó
szél, változatlan
dél, szitáló eső fo-
len és keleten. A
esett, a hőmérő 15

— Elisabeth Ber-
Jeruzsálemből jelen
aki mint megírta a
rott Palesztinában,
számban. A világhí-
férje társaságában
Anavimot és a Ke-
kolóniáját. Bergner
lódést tanusított a
és a legnagyobb el-
fejezést a cionista
nyei fölött.

— Halálra itél-
gyilkosát. Lemberg
chel Friedmann ja-
kosát, Chawalkát,
Az ítélet kihirdeté-
től fel bírálhoz:
bűn. A hitlerista r-
tam volna ezért.”

—1256 zsidó vá-
Palesztinába 1937
sóból jelentik: 1937
1256 zsidót vándor-
ból Palesztinába a
na-hivatal. 714 kiv-
delkezett. A többie-
bik stb. voltak.

— Az arcbört e-
lanság, mint gyull-
nések s pattanások
tás következtében.
„Ferenc József” k-
— reggelenként e-
rint rövidesen eltű-
ják.

— Hess legujab-
demokráciák el-
Hitler vezér és ka-
Karsruheban tartó-
tette, hogy az NS-
től kezdve ismét v-
akik munkássága
majd rátérve a Va-
dalom közötti kor-
hogy a pápai encik-
a világ közvélemé-
mus ellen hangolja
börödiük ezzel, me-
exponált katolikus
kommunistákkal,
kit az „Isten szem-
mentőjéül”, elgár-
ezeknek az elemek
szát, akkor a nép-
maga véleményét
nek nevezve a de-
hogy Németország
sztrájkok nincsen
désék és nincs pé-
gati értelemben v-
zenéi.

— Lezajlott az
érdeklődés mellett
előtt az EGE köz-
sági és politikai é-
lyisége megjelent
ményen, melyen a
legátfogóbb gazd-
munkaprogramját
Szász Pál elnök i-
ját, amellyel a me-
és pedagógiai ké-
ni. Az EGE kizá-
sek jegyében al-
ramjából teljesen
Ezután a különbö-
szóialtak fel, maj-
tuljai főgimnázium
középszkolai oktat-
kifejezte azt az ó-
a kérdéssel is fo-
formátus lelkész
lyozta ki az EGE
ben, majd Szakác-
klasszikus tömörs-
kötött parasztnak
latait ismertette.
Szász Pál válasza
vélő táviratot
hoz, Tatarescu m-
velésügyi miniszte-
mára uniójának
Györgyhöz, az EG
gyűlés utáni köz-
hangzott el.

HIREK

Időprognózis: Lassan emelkedő légnyomás, változó felhőzet, enyhe nyugati szél, változatlan hőmérséklet, helyi csapadék, szitáló eső formájában, különösen délen és keleten. A fővárosban hétfő délelőtt, a hőmérő 15 fokot mutatott.

Elisabeth Bergner a zsidó kolóniákban. Jeruzsálemből jelentik: Elisabeth Bergner, aki mint megírta az Uj Kelet, földet vásárolt Palesztinában, két hétig marad az országban. A világhírű zsidó filmszínésző férje társaságában meglátogatta Kirjath Anavimot és a Keren Hajeszod számos más kolóniáját. Bergner rendkívül meleg érdeklődést tanúsított a zsidó építmunka iránt és a legnagyobb elragadtatásának adott kifejezést a cionista országépítés teljesítményei fölött.

Halálra ítélték a zsidó házaspár gyilkosát. Lembergől jelentik: Ber és Rachel Friedmann janowi zsidó házaspár gyilkosát, Chawalkát, halálra ítélték a bíróság. Az ítélet kihirdetésénél Chawalka így kiáltott fel bíráihoz: „Zsidó meggyilkolása nem bűn. A hitlerista rezsimben kitüntetést kaptam volna ezért.”

1256 zsidó vándorolt Lengyelországból Palesztinába 1937 első negyedében. Varsóból jelentik: 1937 első három hónapjában 1256 zsidót vándoroltatott ki Lengyelországból Palesztinába a varsói központi Palesztina-hivatal. 714 kivándorló certifikáttal rendelkezett. A többiek diákok, tanulók, rabok stb. voltak.

Az arcórt elcsufító számos tisztatlanság, mint gyulladások, pirosságok, pörbésnek s pattanások, melyek elégtelen emésztés következtében támadnak, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által — reggelként egy pohárral — rendszerint rövidesen eltűnnek. Az orvosok ajánlják.

Hess legújabb kirohanásai a pápa és a demokráciák ellen. Berlinből jelentik: Hitler vezér és kancellár helyettese: Hess, Karsruheban tartott beszéde során kijelentette, hogy az NSDAP kebelébe május 1-től kezdve ismét vesznek fel olyan tagokat, akik munkásságukkal azt kiérdemelték, majd rátérve a Vatikán és Harmadik Birodalom közötti konfliktusra, hangoztatta, hogy a pápai enciklika alkalmas arra, hogy a világ közvéleményét a nemzeti szocializmus ellen hangolja, de a kormányzat nem bűnös ezzel, mert igazolni tudja, hogy exponált katolikus vezetők fogtak kezét a kommunistákkal, csak azért, hogy Hitlert, kit az „Isten szemelt ki Németország megmentőjéül”, elgáncsolják. Ha a Vatikán ekeket az elemeknek érdekében tör lándzsát, akkor a német nép is megalkotja a maga véleményét. Majd szemfényvesztésnek nevezve a demokráciát, kijelentette, hogy Németországban rend van, nincsenek sztrájkok nincsenek ugrásszerű áremelkedések és nincs pénzleértékelés amik a nyugati értelemben vett demokrácia kísérő zenéi.

Lezajlott az EGE közgyűlése. Oriási érdeklődés mellett zajlott le vasárnap délelőtt az EGE közgyűlése. A magyar gazdasági és politikai élet minden vezető személyisége megjelent a nagy társadalmi eseményen, melyen a transzilván magyarság legfőbb gazdasági intézményének új munkaprogramját tárgyalták meg. Dr. Szász Pál elnök ismertette az EGE munkáját, amellyel a magyar parasztság gazdasági és pedagógiai kérdéseit igyekszik megoldani. Az EGE kizárólag gazdasági célkitűzések jegyében alakult meg és munkaprogramjából teljesen kiküszöböli a politikát. Ezután a különböző gazdakörök kiküldöttel szólaltak fel, majd dr. Jénaki Ferenc alibáti főgimnáziumi igazgató a kisebbségi középiskolai oktatás helyzetéről beszélt és kifejezte azt az óhaját, hogy az EGE ezzel a kérdéssel is foglalkozzon. Kése Atilla református lelkész a papság szerepét hangsúlyozta ki az EGE gazdasági tevékenységében, majd Szakács Balázs ciucmegyei gazda klasszikus tömörű beszédben a földhöz kötött parasztnak az EGE-vel való kapcsolatát ismertette. Az összes beszédekre dr. Szász Pál válaszolt, majd a közgyűlés üdvözlő táviratot intézett II. Károly királyhoz, Tatarescu miniszterelnökhöz, a földművelésügyi miniszterhez, a mezőgazdasági kamara uniójának elnökéhez és gróf Bethlen Györgyhez, az EGE diszelnökehez. A közgyűlés utáni közebéden számos felszólalás hangzott el.

Elmozdították állásából a szovjet birodzsáni főtittkárát. Moszkvából jelentik: M. Chavkint, a szovjet és a kommunista párt birodzsáni főtittkárát elmozdították állásából, miután azt a vádat emelték ellene, hogy trockijista, a kommunizmus árulója és szabotálta a ráruházott feladatokat.

A „Habima” zsidó színtársulat — filmen. A külföldi nagyvárosokban nagy sikerrel mutatnak be egy filmet, mellyel a világ-sajtó, de főleg a zsidó lapok sokat foglalkoznak. A „Sabra”-ról, a Habima színtársulat kitűnő színészeinek szereplésével, valóban művészi eszközökkel készült zsidótárgy filmről van szó. Minden, amit mostanáig „Palesztinai film” címen nálunk bemutatottak, csak sikertelen kísérletek voltak, mivel elvitathatatlan cionizmust propagáló értékük mellett sem voltak képesek az épülő és fejlődő új zsidóországot a maga valóságában bemutatni. A „Sabra” egészen más. Nem zsurnálszerűen felvett összefüggéstelen jelenetekből áll, hanem egy, az Ereben játszódó rendkívül érdekes, mélyen emberi és megrázó cselekmény keretében mutatja be a zsidó munka eredményét, az ország életét és fejlődését. A nagyszerű külföldi bemutatók után rövidesen hozzánk is elérkezik ez a film, melyet a zsidó közönség érthető nagy érdeklődéssel vár, mivel első ízben lesz alkalma gyönyörködni Hana Rovina, Meskin, Bertonov és a „Habima” színtársulat többi nagynevű színészeinek játékában. A „Sabra” film bemutatója nálunk is nagyjelentőségű művészi és cionista eseménynek ígérkezik.

Fennállásának századik évfordulóját ünnepelte az athéni egyetem. Athénból jelentik: Az itteni egyetem tegnap ünnepelte centennáriumát. György király üdvözölte a világ számos egyetemének kiküldöttéit, majd 30 delegátus beszélt. Románia részéről Banescu mondott alkalmi beszédet.

A gyorsvonat elé vetette magát egy fiatal leány. Bucurestiből jelentik: Drámai öngyilkosság történt ma délelőtt az északi pályaudvaron levő telefonfülke előtt. Egy Vally Benes nevű fiatal lány, aki az Enachita Vacarescu utcában lakik, a gyorsvonat elé vetette magát, mely szétlépte. A leány szerelmi bánatában dobta el magától az életét.

A cluji ortodox Chevra százéves jubileuma. A cluji ortodox Chevra Kadisa vezetősége egyik legutóbbi ülésén véglegesen megállapította a jubiláris ünnepségek programját. Az ünnepségek sorozata jubiláris közgyűléssel kezdődik vasárnap, május 2-án délelőtt 11 órakor a parisszcai nagytemplomban. A kántor és kórus éneke után elnöki megnyitó következik. Majd a főrabbi szónoklata és a hitközségek és egyesületek megbizottainak beszédei. Este kilenc órakor jubiláris „chevra szüde” a Str. Anton Pan 12. számú házban. Május 3-án, hétfőn délelőtt 11 órakor megb. Wertheimer Miksa, a Chevra diszelnökének sirközeletése a feleacuti régi temetőben. Tizenegy órakor az új temető szertartási házának felavatása. Autobuszok a Mihai Viteazul térről (Tornavivoda helye) és a Román Nemzeti Színházról délelőtt tíz órakor indulnak.

3 világhírű zsidó színész Hana Rovina, Meskin, Bertonov

és a telavivi „HABIMA” nemzeti színház kiváló művészei játszó a főszerepeket a DAVILA (volt Thália) Színház mozdójában április 26-án bemutatásra kerülő

SABRA

című nagyszerű palesztinai filmben. Egy chaluc és egy arab leány szerelmének regénye. A cselekmény Palesztina legfestőibb táján játszódik. Gyönyörű héber dalok, csodás zsidó melódiák. Az első művészi eszközökkel készült palesztinai film. A film forgalmazási és kölcsönzési joga a cluji ROYAL mozgóé.

Meghalt Rison Lécion egyik alapítója. Jeruzsálemből jelentik: Hetvennyolc éves korában meghalt Simcha Jacobson, Rison Lécion, az első palesztinai zsidó kolónia egyik alapítója. 1882-ben az első biluistákkal jött Palesztinába, akik a modern zsidó telepítés első uttorói voltak az országban.

Tiltakoznak a román írók a művészi kifejezési szabadság korlátozói kísérletei ellen. Bucurestiből jelentik: Ismertették azt a mozgalmat, amit Iorga professzor az Akadémiában indított el a pornografikus kifejezési formáknak az irodalomban való kiküszöbölése érdekében. A mozgalom következtében néhány román író le is tartóztattak. A mozgalom, amelyet az Univerul azért is támogat, mert az Adevurul munkatársai ellen akarja felhasználni, megfélemlít ellenhatást váltott ki az írók egy csoportjának köréből. A Carol-alapítvány helyiségeiben a művészi szabadság megvédésének jelszavával nagy tiltakozó gyűlést tartottak, amelyen nyilvános vita keretében tárgyalták meg a kérdést. Résztvettek a vitában Radulescu Motru, Tudor Argehei, Iovinescu, Perpessicius, Ralea, Ceazar Petrescu és Suchianu, akik mindnyájan tiltakoztak a művész kifejezési szabadságát korlátozó kísérletek ellen.

Dr. Bató Lajos előadása Dejen. Kedden este 9 órakor dr. Bató Lajos a Keren Kajem romániai igazgatója, a kitűnő szónok és publicista előadást tart a deji Zsidó Társaság körében. Belépés díjtalan.

Ma terjesztik az angol parlament elé az új adóemelési javaslatokat. Londonból jelentik: Holnap terjeszti a ház elé Neville Chamberlain (Baldwin valószínű utóda) kincstári kancellár új adóemelési javaslatát, melyek szerint pótdátó vetnek ki a benzín, dohány és kerékpár iparra és emelik a jövedelmi adók százalékát is. Külön hadiadó kivetéséről azonban nem lesz szó, mert a kancellár a közvélemény előzetes energikus tiltakozására erről a tervéről lemondott.

Művészi lakberendezés

SZÉKELY és RÉTI
BUTORGYÁR R.T. • BUCURESTI • TG. MURES
TERVEZÉSÉBEN
KIVÁ NATRA MEGBIZOTTUNK FELKERESI

Amikor a tavasz
győzedelmes bevonulását tartja

és a természet megújodik, eljött az ideje, hogy megtisztítsuk testünket a tél salakjától. E célból nem kell valamilyen drága fürdőhelyre utaznia. Egy tavaszi kúra „Leopills” kizárólag növényi anyagokból készült használatával, megtisztítja a vért és felelőssé a test nedvét. 2-3 doboz elég egy több hetes regeneráló kúrához. Kezdje meg még ma a kúrát és az eredmény teljesen ki fogja elégíteni. **Dobozok 30, — és 80. — leírt minden gyógyszerárban és drogériában kaphatók.**

LEOPILLS

Patterson ezredes Tel-Avivban. Jeruzsálemből jelentik: Patterson ezredes, a zsidó légio egykori parancsnoka Tel-Avivba érkezett. A volt zsidó frontarcosok és a zsidó légio egykori tagjai meleg fogadtatásban részesítették az angol ezredes, aki ma is lelkes barátja a zsidó országépítésnek. Tel-Aviv városa nevében Rokeach polgármester üdvözölte Patterson, aki válaszában többek között kijelentette, hogy ha fennállana ma a zsidó légio, más volna a zsidók helyzete Palesztinában. Bármilyen is legyen a királyi bizottság jelentése — mondotta Patterson —, az utolsó szó a zsidó népé.

Halálozás. Özv. Weisz Aronné 75 éves korában vasárnap reggel Sacueni-Nouban hosszas szenvedés után, jobblétre szenderült. Dr. Weisz Fülöp, a Park-szatóriumi orvososa és dr. Fekete mérnökne édesanyjukat gyászolják az elhunytban.

Luther, a visszahívott washingtoni német követ háromszáz amerikai vezetőségtagság tiszteletére adott bucsuvacsorát. Washingtonból jelentik: Luther, a visszahívott német követ majdnem 300 személyiség tiszteletére bucsuvacsorát adott, amelyen kijelentette, hogy mihelyt a külföld elismeri a németországi tényeket, a pacifikálásra kedvezőbb légkör teremthető.

Párizsban tüntetést rendeztek a látványosságai alkalmazzák. Párizsból jelentik: Tegnap este 8 órai kezdettel hatalmas tömegek váraakoztak a szórakozóhelyek kapui előtt. A sztrájkoló munkások és a munkaadók között nagyrészt megegyés jött létre és így az előadásokat meg lehetett tartani. Incidensek nem fordultak elő. Megtartották az előadásokat a városi és állami szubvenciót élvező színházakban. Este a nagy bulvárdokon ismét vasárnapi jellegű oltott a forgalom.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MUSORA
Szerda, április 21: Horia.
Csütörtök, április 22 (iskolai matiné): Babatündér és Baletgyeveg.
Péntek, április 23: Rigoletto. (Antoniette Trandafirescu szopránénekesnővel.)
Vasárnap, április 25 (matiné): Cigánybáró. (Verhi Pallada szopránénekesnővel és Ionel Tudoran tenoristával.)
Hétfő, április 26: Aida.
Szerda, április 28: Tannhauser.

ROYAL MOZGÓ MUSORA:
Piccadilly Jim. (Ezer és egy kaland). Robert Montgomery és Madge Evans hangulatos slágerujdonasága. Ragyogó kiállítás, pazar toalettek, pompás táncszámok és a „Piccadilly” legujabb slágere. Két óra gondtalan, vidám szórakozás. Műsor előtt új Fox világhírűd.

EDISON MOZGÓ MUSORA:
Hétfőtől: Uj műsor! Román és magyar feliratokkal: I. A bécsi randevu. Vigoperett. Magda Schneider, Wolf Albach Retty, Halmay Tibor, Adele Sandrock. II. A kis ezredes. Shirley Temple, Lionel Barrymore. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

MUNKÁS MOZGÓ MUSORA:
Kedden, szerdán 3, 6 és 9 órakor új műsor: I. Kincses sziget. Kalózdrama. Fősz.: Wallace Berry és Jecie Cooper. II. Anette a paradicsomban. Társadalmi filmsláger. Fősz.: Ursula Grabley. II. Journal. Román-magyar feliratok.

UJ KELET Legújabb hírek

A szélsőséges elemek letörését és a galíciai zsidóság beszivárgásának megakadályozását hangoztatta Darányi miniszterelnök szegedi beszédében

A kisebbségi egyenjogúság biztosítása ellenében Magyarország hajlandó megegyezést kötni a kisantant-államokkal

Szeged, április 19. A magyarországi jobboldali szélsőségek legutóbbi megmozdulásai rendkívül feszült légkört teremtettek a magyar belpolitikai életben. Jelentette az Uj Kelet, hogy Eckhardt Tibor, a kisgazdapárt vezére a szélsőséges mozgalom letörése érdekében beható tárgyalásokat folytatott Darányi miniszterelnökkel, amelynek első eredménye a „Nemzeti Akarat” elnevezésű szélsőjobboldali puccsista szervezet elnökének letartóztatása és a szervezet feloszlása volt.

A magyarországi szélsőséges mozgalom likvidálásának időpontjában kettőzött jelentősége van Darányi miniszterelnök tegnap Szegeden tartott beszédének, amelyben kategórikusan állást foglalt minden diktatórikus törekvéssel szemben és egyben Magyarország újabb külpolitikai iránykereséséről és a zsidókérdésről is érdekes nyilatkozatot tett. Ami az utóbbit illeti, meg kell állapítanunk, hogy bár a miniszterelnök elítélte az erőszakos antiszemitizmus megnyilvánulásait, mégis, a divatnak hódolva, bizonyos vonatkozásokban jogosultként tűntette fel az antiszemita gazdasági vonatkozású követeléseit és félreérthetetlen célszerűségeket tett a Magyarországon élő galíciai zsidóság szerinte kedvezőtlen szerepéről.

Darányi beszéde elején azt hangoztatta, hogy a magyar nemzet lelkiismerete eldöntötte, hogy az egyedüli helyes út a keresztény nemzeti irány, amelyet korránja haladó szellemű, konzervatív, szociális tartalmu, népies politikával akar szolgálni.

Ami a diktatórikus törekvésekkel illeti — mondotta Darányi — tisztában kell lennünk azzal, hogy a diktatura önmagában semmit sem old meg. Magyarországnak van ezer éves alkotmánya, amelynek keretében meg lehet valósítani az összes korszerű és hasznos reformokat, amelyekre a nemzetnek szüksége van. Diktatúrától legfeljebb csak homli kötyogások ábrándozhatunk, amit nem lehet komolyan venni.

A kormány semmiféle rendezést nem fog tűrni azok részéről, akik ilyen kötyagos ábrándokat kergetnek. A kormány kiméretlen eréllyel fog végetvetni minden olyan könnyelmű kísérletnek, mely az ifjúságot a tanulástól el akarja vonni. A nyugtalanságokat a kormány az ifjúság szociális problémáinak megoldásával és a mezőgazdasági proletariátus szociális követeléseinek honorálásával akarja levezetni. Azt akarjuk elérni, hogy a mezőgazdasági munkásnak öreg korára ne koldusbot és koldustársznya jusson osztályrészül.

Nem lesz többé nyílt szavazás. Ezután alkotmányjogi kérdésekről beszélt a magyar miniszterelnök és azt a kétségkívül szenzációs bejelentést tette, hogy a kormány rövidesen a parlament elé terjeszti a kormányzói jogkör kiterjesztéséről, a felsőház reformjáról, végül a választójogi kérdésről szóló törvényjavaslatokat. Nem vagyok hajlandó — mondotta Darányi — még egy választást nyílt szavazásos választójog alapján lefolytatni.

Külpolitikai vonatkozásban: teljes egyenjogúság

A külpolitikai kérdésekkel kapcsolatban Darányi hangsúlyozta, hogy Magyarország továbbra is ragaszkodik barátainhoz, kész egyengetni a korrektt viszony útját ama államok felé is, amelyekről ma még több-kevesebb ellentét választja el. Magyarország a dunamenti államok közötti együttműködésre vonatkozó minden javaslatot csak a teljes egyenjogúság alapján hajlandó megvizsgálni alá venni. És ugyanígy ragaszkodunk kell ahhoz is — és ezt nyíltan és határozottan ki kell mondanom —, hogy az utóállamokban élő kisebbségek védelmét törvényes eszközökkel biztosítsák.

A kisebbségek sorsát kielégítő rendezés nélkül Magyarország és a kisantant államok között normális viszony nem alakulhat ki.

Beszéde végén Darányi miniszterelnök a zsidókérdésről nyilatkozott. Hangoztatta, hogy nem lehet azt mondani, miszerint ez a kérdés nincs, amikor mindenki érzi, hogy van. Ha Magyarországon nem volna zsidók — mondotta Darányi —, bajaink akkor is volna. De a zsidókérdést uccai tüntetésekkel és fejbütyökkel nem lehet elintézni. A törvény előtti egyenlőség minden állampolgárt megillet, de ezzel szemben az ország megkövetelheti állampolgáraitól, hogy a törvényeket megtartsák és azoknak kijátzásától még üzleti téren is tartózkodjanak.

Tagadhatatlan, hogy Magyarországon a zsidóság arányszáma nagyobb, mint a legtöbb más országban és az is tény, hogy a zsidókérdés főleg gazdasági probléma és magva abban rejlik, hogy a zsidóság magas arányszámát is jóval meghaladónan jutott érvényesítésre a gazdasági életben. A magyar társadalmat erősen irritálja a Keletről beszivárgó galíciai zsidóság a maga elzárkózásával és ösztönös üzleti mohóságával.

A régi, ittlévő és a beszivárgóknak kultúrfokon is fölülte álló zsidóságnak az érdeke, hogy ne azonosítsa magát ezzel, a töle érdekesben és gondolatban teljesen idegen népséggel.

A kormány minden eszközzel meg fogja akadályozni ezt beszivárgást — hangoztatta Darányi —, aki egyben a nagytöke fokozottabb igénybevételének szükségességét is kiemelte. Beszéde végén a miniszterelnök bejelentette, hogy a felforgató elemek üzemelt minden eszközzel meg fogja akadályozni.

MA a ROYAL slágermozgóban ROBERT MONTGOMERY és MADGE EVANS hangulatos slágerre: PICCADILLY JIM

(Ezer és egy kaland). Egy vidám amerikai karrikaturista galáns kalandjai. Ragyogó kiállítás, pazar toalettek, remek táncszámok és a „Piccadilly” legújabb, legsikerültebb slágerai. Két órai gondtalan, vidám szórakozás.

CLUJ, április 19. Többszöri tárgyalás után ma délután ült össze a cluji munkaiügyi inspektorátuson a szabóiparosok és szabómunkások bizottsága, akik a munkások által kért 5—10, illetve 15 százalékos béremelés ügyében kellett határozottnak. A munkaadók azzal az indoklással, hogy a ruhákért nem tudnak megfelelő árat kapni, teljesen elzárkóztak a munkások követeléseitől, a munkások viszont az elsőrendű szükségleti cikkek árának drágulására hivatkozva nem voltak hajlandók követeléseiktől elállni. Többszöri tárgyalás után a késő esti órákban Chirila dr. vezérinspektor a tárgyalásokat eredménytelenül lezárta és így a cluji 197 szabóműhely, mintegy ötszáz munkása leállítja a munkát. A tárgyalások ideje alatt a munkaiügyi inspektorátus előtt mintegy száz szabómunkás várta a tárgyalófelek döntését.

Sztrájkba léptek a cluji szabómunkások

CLUJ, április 19. Többszöri tárgyalás után ma délután ült össze a cluji munkaiügyi inspektorátuson a szabóiparosok és szabómunkások bizottsága, akik a munkások által kért 5—10, illetve 15 százalékos béremelés ügyében kellett határozottnak. A munkaadók azzal az indoklással, hogy a ruhákért nem tudnak megfelelő árat kapni, teljesen elzárkóztak a munkások követeléseitől, a munkások viszont az elsőrendű szükségleti cikkek árának drágulására hivatkozva nem voltak hajlandók követeléseiktől elállni. Többszöri tárgyalás után a késő esti órákban Chirila dr. vezérinspektor a tárgyalásokat eredménytelenül lezárta és így a cluji 197 szabóműhely, mintegy ötszáz munkása leállítja a munkát. A tárgyalások ideje alatt a munkaiügyi inspektorátus előtt mintegy száz szabómunkás várta a tárgyalófelek döntését.

Hatalmas robbanás a timisoarai betegregélyző épületében

Egy cigarettaszikráról felrobbant két 100 literes benzines hordó. Három halott, 24 súlyos sebetült

Timisoara április 19. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap reggel hatalmas robbanás történt a timisoarai betegregélyző palotájának épületében. A földszinti raktárhelyiségekben három altiszt két 100 literes hordó benzint ürített ki. Egyszerre az egyik hordó benzinnel hatalmas detonációval felrobbant és

lángbaborította a közelben álló altiszt ruháját. A szerencsétlen ember lángoló ruhájában mint egy égő fátyla rohant a folyósóra, ahol fejevesztetten menekült egyik szobából a másikkba.

Az épület röntgenszobájában, ahol éppen akkor egy gyermek, egy ápolónő és egy férfi tartózkodott, megdöbbenve nézték a lángoló ruhában kétségbeesetten üvöltöző szerencsétlen embert, aki meg sem várva, míg a szobában tartózkodók első rémületük után segítségére siethetnek, kirohant és egyenesen a fogászati műterembe szaladt. Szerencsétlenségére

a fogászati műterem egyik asztalán egy nyitott edényben álló éther felrobbant a

menekülő ember égő ruhájától és a következő pillanatban a szoba butorzata is tüzet fogott.

Időközben a raktárhelyiségben történt detonáció következtében hatalmas lángoszlopok csaptak ki a helyiségből és a tűz percek alatt harapózott el az épületben.

A betegregélyző épület összes alkalmazottai és a vizitán levő betegek között hatalmas pánik tört ki kétségbeesett kiáltással menekültek az emberek a kijáratok felé,

ahol ekkorra már nagy tömeg verődött össze és a kíváncsiskodók elzárták a kifelé menekülő utját. Percek alatt megérkezett a tűzoltóság, amely nagy erőfeszítéssel látott hozzá a tűz lokalizálásához, amely másfél óra múlva sikerült is nekik.

A rendőrség azonnal vizsgálatot indított a robbanás okának kiderítésére és megállapították, hogy a szerencsétlenséget az egyik munkás vigyázatlansága okozta. Kiderült ugyanis, hogy éppen az a munkás, akinek

először fogott lángot a ruhája, benzintöltőtégés közben cigarettázott s a cigarettá egyik szikrája okozta a robbanást. Két munkás még a helyszínen szénnégett, a harmadikat pedig súlyos égési sebekkel kórházba szállították, ahol néhány órai borzalmas kínok után meghalt. Kiderült a vizsgálat során, hogy a fejevesztetten rohanó alkalmazottak és betegek közül

huszonnégy súlyos égési sebeseket szenvedett.

A kárt eddig még nem lehetett pontosan megállapítani, de minden valószínűség szerint hatalmas összegre rug, bár az épület csak kevéssé rongálódott meg.

Lezajlott Lansbury kihallgatása Hitlerrel

Berlin, április 19. (Rador.) Lansbury, az angol munkáspárt volt alsóházi csoportjának vezére ma kétórás kihallgatáson volt Hitlerrel, majd kijelentette, hogy tárgyalásának célja volt biztosítani Németország részvételét egy olyan értekezleten, amely a háború okainak megszüntetéséről tárgyalna.

— Ismertettem Hitler kancellárral Roosevelt elnökkel, Blummal és van Zeelanddal, valamint a skandináv államok miniszterelnökeivel folytatott megbeszéléseim eredményeit — mondotta Lansbury. — Kifejtettem, hogy egyikük sem utasította el a javaslatot, hogy mindegyiküket aggasztja a fegyverkezési versengés és hogy mindannyian biznak a konferencia létrejöttében. Lansbury ezután reményét fejezte ki, hogy Roosevelt elnök fogja az értekezlet összehívását kezdeményezni. Kijelentette végül, hogy a Szovjetunió részvételének kérdése a tervezett értekezleten nem merült fel Hitlerrel folytatott megbeszélése során.

Lansbury kihallgatása után Hitler a következő hivatalos közleményt adta ki: „Németország kész résztvenni egy értekezleten és közreműködni azon erőfeszítésekben, amelyek célja együttműködést létrehozni gazdasági téren és kölcsönös megegyezést teremteni a világ összes nemzetei között, — feltéve, ha Roosevelt elnök vagy egy másik nagyhatalom vezetője kezdeményezné ilyen értekezlet összehívását.”

A Reuter jelenti Berlinből, hogy Németország kész résztvenni a nemzetközi megegyezést előkészíteni hivatott nemzetközi gazdasági konferencián, ha a kezdeményezést Rooseveltnél, vagy egy másik nagyhatalom vezetője vállalja.

Egyre folynak a tárgyalások a nemzeti munkavédelem megvalósításáért

Bucuresti, április 19. A Gazeta jelenti, hogy újabb minisztertanácsot fog tartani a kormány a kartell és trösztzabályozási törvény ügyében, amely foglalkozni fog a vállalatok alkalmazásában levő etnikai románok kérdésével is. A lap rámutat arra, hogy Valer Pop nem fog lemondani tervéről, de annak végleges megoldására csak Dinu Bratianunak való visszatérése után kerülhet sor.

Köztudomásu a Szokolov és Leo vezetői: az összevetői és szószóló ferencián. Vagyis: a zsidó sének köszönhető kormányába bekeztitása a teljeségi egyenjogúság Nem csoda a landsintitút in delemről” szölvának bélyegzi a „A kisebbség — írja a stuttgiadványának sznyomtak rá a „Kisebbséget” da nyos joggaranciályek nem bizonynem sokkal ink egy nagy nép es hogy a zsidó é A „kisebbség” lan és veszedelm Igy: a külföld

Oradeal előfizetőinkhez

Értesítjük oradeal előfizetőinket, hogy özv. Blum Zsigmondné megszűnt az Uj Kelet oradeal megbízottja lenni és így inkasszó jogosultsága is megszűnt. Az Uj Kelet kiadóhivatala

— Cionista kultúrelőadás vetített képekkel. Nagyszabásu dienet rendez apr. 21-én, szerdán este a ZsNSz cluji helyicsoportja. Az előadás 9 órai kezdettel a Salom Clubban (Filipescu 6.) lesz megtartva. A dienet keretében Boskovics Ignác tart vetítettképes előadást „Ami a kövek meséinek...” címmel. Az érdekes és ujszerű előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A cionista helyicsoport vezetősége ezután is meghívja Cluj zsidóságát dienstjére, melyre a belépés díjtalan.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. E. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefonszám: 8-61

Taxa postala plătite in num. No. 224718/929. 10. Telefon: 8-61. Havonta 110, ne évre 600, egész évre: Havonta félre 12, egész évre detések díjazás KELET” a transzsidóság egyetlen ja. Cikkünk után forrás megjelölés

Mi van a S... ta ta

Árja-atom

Párizsi lap közléveztett tudós a válassza az árja-atomtudomány és a fajmet tudós megérdemelték az utókor s Végre még a N csak odáig ment az árja-fizikát a „bebizonyítására” leti fizika árja é. Ez is ostoba, de a gondolat. Az tudzika, amely feltéve agymunkán alap szolid és germán, látható és érzékel

De az árja-atom tekerit és galád szikrája. Ez kerül a javából. Múltó keresztes emlékei nak erről a tudomitanak majd akl régen elfelejtették tizedeket, amelyek zés jelentett Euró

Zsidó találka

Amikor a világ renciára üttek é hogy a legyőzött döntésnek, a nem bejelentette igény delmére. A be „Zsidó delegációk a testületnek az do Viláangkongres név alatt ismeré

A zsidó küldő többi kisebbségek után. Az idegen többi nemzetiség ukránok, lengyelök cíóikat Párizsba. zsidók és arra k vegyék át a vez Köztudomásu a Szokolov és Leo vezetői: az összevetői és szószóló ferencián.

Vagyis: a zsidó sének köszönhető kormányába bekeztitása a teljeségi egyenjogúság Nem csoda a landsintitút in delemről” szölvának bélyegzi a „A kisebbség — írja a stuttgiadványának sznyomtak rá a „Kisebbséget” da nyos joggaranciályek nem bizonynem sokkal ink egy nagy nép es hogy a zsidó é A „kisebbség” lan és veszedelm Igy: a külföld